

Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2021 - 2025

2020

Zadavatel: Rada města Olomouce
Schválil: Zastupitelstvo města Olomouce
Gestor strategie: doc. PhDr. Karel Konečný, CSc., náměstek primátora
Manažer strategie: Dana Halová, odbor školství
Koordinátor strategie: Mgr. Dušan Struna, odbor strategie a řízení
Členové týmu: PhDr. Hana Fantová, vedoucí odboru školství
Jaroslava Večeřová, odbor školství
Ing. Iva Hubálková, odbor dotačních projektů
Mgr. Jiří Křivánek, odbor sociálních věcí
Bc. Renata Finková, odbor investic, zastupuje Ing. Marek Drešr,
vedoucí odboru investic
Mgr. Martin Pustaj, Krajský úřad Olomouckého kraje
Bc. Marta Nováková, ředitelka MŠ Helsinská 11, Olomouc
Mgr. Vladislav Tesařík, ředitel ZŠ Gorkého 39, Olomouc

Platnost a účinnost Koncepce rozvoje školství na období 2021 - 2025 od 1. 1. 2021

Obsah:

Úvod	4
1. Analytická část	
1.1 Demografický vývoj	8
1.2 Mateřské školy	9
1.2.1 Analýza dokumentů zahrnujících předškolní vzdělávání	11
1.2.1.1 Výstupy z šetření MAP vzdělávání pro ORP Olomouc	11
1.2.1.2 Projekty zjednodušeného výkaznictví – Šablony	12
1.2.1.3 Infrastruktura – plán obnovy a rozvoje škol, Dlouhodobý plán města Olomouce na období 2019 – 2034	13
1.2.2 SWOT analýza MŠ	14
1.3 Základní školy	15
1.3.1 Analýza dokumentů zahrnujících základní vzdělávání	17
1.3.1.1 Zjišťování úrovně gramotností v základních školách – šetření PISA	17
1.3.1.2 Výstupy z šetření MAP vzdělávání pro ORP Olomouc	18
1.3.1.3 Projekty zjednodušeného výkaznictví – Šablony	20
1.3.1.4 Infrastruktura – Plán obnovy a rozvoje škol, Dlouhodobý plán města Olomouce na období 2019 – 2034	21
1.3.1.5 Školská inkluzivní koncepce Olomouckého kraje pro období 2020 – 2021	21
1.3.2 SWOT analýza ZŠ	22
1.4 Zájmové vzdělávání, stravovací služby ve školách, tělovýchova a technický stav	23
1.4.1 Školní družiny	23
1.4.2 Školní jídelny	24
1.4.3 Tělovýchova a sport	24
1.4.4 Technický stav a infrastruktura	26
1.4.5 SWOT analýza	26
1.5 Vzdělávání	27
1.5.1 Rovné příležitosti ve vzdělávání	27
1.5.2 Rozvoj gramotností	30
1.5.2.1 Čtenářská gramotnost	30
1.5.2.2 Matematická gramotnost	32
1.5.2.3 Přírodovědná gramotnost	33
1.5.2.4 Digitální gramotnost	34
1.5.3 Polytechnické vzdělávání	35
1.5.4 Rizikové chování dětí a mládeže	35
1.5.5 SWOT analýza vzdělávání	37
2. Návrhová část	38
3. Implementační část	53

Úvod:

Koncepce rozvoje školství na období 2021 – 2025 je navazujícím dokumentem na Koncepci rozvoje školství na období 2015 – 2020 (dále “*Koncepce*”). Zabývá se oblastí formálního vzdělávání a částečně neformálního. Neformálního vzdělávání pouze v rámci aktivit pořádaných školou a budováním zázemí k jejich realizaci. Informálním vzděláváním se tento dokument nezabývá, i když má školství na něj svůj určitý podíl, minimálně motivující.

Dnešní dobu provází spousta dynamických změn, které mají vliv na život každého jedince – změny společenské, technologické, ekonomické, ale také změny v oblasti vzdělávání. Koncepce rozvoje školství se snaží na změny ve společnosti reagovat a podporovat rozvoj školství v souladu s nimi a přitom respektovat specifika města Olomouce. **Cílem Koncepce rozvoje školství na období 2021 – 2025 je deklarovat zájem statutárního města Olomouce na rozvoji předškolního a základního vzdělávání, nastínit záměry rozvoje základních a mateřských škol (vč. školních družin a školních jídelen či výdejen stravy), definovat vztah ke školám jiných zřizovatelů na území města.**

Od zpracování první Koncepce rozvoje školství před 5 lety došlo v oblasti vzdělávání k mnoha změnám – od legislativních změn až po zavádění nových forem výuky.

V oblasti legislativy prošel novelizací zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, vyhláška č. 48/2005 Sb., o plnění povinné školní docházky, vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, vyhláška č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků a bylo vydáno nařízení vlády č. 123/2018 Sb., o stanovení maximálního počtu hodin výuky financovaného ze státního rozpočtu pro základní školu, střední školu a konzervatoř zřízenou krajem, obcí nebo svazkem obcí a další předpisy. Byl zaveden nový institut inkluze (a související diverzita).

V oblasti výuky je stále více kladen důraz na rozvoj dovedností a kompetencí v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti, podnikavosti, práce s IT s vazbou na vyhledávání a zpracování informací.

Na všechny uvedené a další změny byl brán zřetel při aktualizaci Koncepce, cíle byly stanoveny s důrazem na nové trendy a potřeby ve školství a v souladu se strategickými dokumenty na úrovni místní, krajské a národní.

Návaznost na strategické dokumenty:

- Strategický plán rozvoje města Olomouce je základním střednědobým rozvojovým dokumentem. Snaží se efektivně řídit procesy plánování sociálně-ekonomického **rozvoje** území **města**. Strategický plán rozvoje města Olomouce se skládá ze tří částí: Analytická část, Návrhová část a Implementační část

Návrhová část strategického plánu je rozdělena do čtyř pilířů:

Pilíř 1: Konkurenceschopná a kreativní Olomouc;

Pilíř 2: Olomouc – perla Evropy;

Pilíř 3: Udržitelná Olomouc;

Pilíř 4: Olomouc – funkční centrum regionu.

Pilíř 1 obsahuje specifické cíle 1.1 a 1.2, které se zaměřují na zlepšení infrastruktury, technického vybavení škol a zefektivnění systému kvality výuky a výchovy včetně kariérového poradenství.

- Místní akční plán vzdělávání v ORP Olomouc je zaměřen na vytvoření analýzy, strategického rámce do r. 2023 a akčního plánu v území. MAP je tvořen pro základní a mateřské školy všech zřizovatelů především na území města Olomouce a dále pro neformální a zájmové vzdělávání a vyplývá z lokálních potřeb území s respektováním strategií na vyšší úrovni.

Analytická část shrnuje statistické informace a data z oblasti školství v území.

Cílem strategické části je inovovat předškolní a základní vzdělávání, které povede ke zvýšení dostupnosti, kvality a inkluzivnosti škol a k uplatnění absolventů na současném trhu práce. Součástí strategické části jsou investiční priority, jejichž aktualizace probíhá každého půl roku.

Akční plán definuje aktivity v jednotlivých prioritních oblastech rozdělených do tří skupin: aktivity škol (školy si samy plánují a realizují aktivity), aktivity spolupráce (aktivity zařazuje do akčního plánu realizační tým na základě doporučení pracovních skupin) a aktivity infrastruktury (jedná se o investiční akce, které realizuje zřizovatel školy z vlastních prostředků nebo se spolufinancováním z dotací EU).

- Strategie ITI Olomoucké aglomerace (platnost od 16. 12. 2015), představuje realizaci integrované strategie rozvoje území aglomerace. Zahrnuje klíčové investice řešící problémy území z více než jedné prioritní osy jednoho nebo více programů financovaných z Evropských strukturálních a investičních fondů (dále jen "ESIF"). ITI předpokládá převážně realizace větších, investičně náročnějších projektů, které mají významný dopad pro území. Jedním ze strategických cílů je Podpora souladu nabídky a poptávky na trhu práce, v rámci kterého byl definován specifický cíl Rozvoj kompetencí žáků a studentů, zvýšení kapacity předškolních zařízení, který je mj. zaměřen na zvýšení kapacity mateřských škol, zkvalitnění vzdělávací infrastruktury základních škol, podporu polytechnického a přírodovědného vzdělávání rozvojem odborných učeben, atd.
 - Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2020 – 2024, který je zpracován v souladu s národní strategií a zohledňuje podmínky vzdělávání v kraji,
 - Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2019 – 2023, který **vytyčuje základní cíle**, kterými jsou: **snížování nerovnosti ve vzdělávání, podpora kvalitní výuky a učitele jako její klíčový předpoklad, odpovědné a efektivní řízení vzdělávací soustavy.** V současné době probíhá příprava nového strategického dokumentu **Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+**, který zohledňuje dílčí cíle a opatření Dlouhodobého záměru vzdělávání 2019 – 2023.
- Dlouhodobý záměr vzdělávání 2019 – 2023 sjednocuje dlouhodobé záměry krajů a státu, zejména v oblasti cílů vzdělávací politiky.
- Školská inkluzivní koncepce Olomouckého kraje pro období 2020 - 2021 – Olomoucký kraj dlouhodobě podporuje společné vzdělávání: zařazení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků s odlišným mateřským jazykem, ale i žáků tělesně postižených do hlavního vzdělávacího proudu a podpora žáků nadaných a mimořádně nadaných. V rámci projektu Implementace krajského akčního plánu II pro vzdělávání zpracoval odborný tým projektu tuto koncepci.

Koncepce rozvoje školství na období 2021 – 2025 má tři části:

Úvod

- 1. Analytická část**
- 2. Návrhová část**
- 3. Implementační část.**

Proces zpracování

Proces zpracování koncepce probíhal v souladu s Vnitřním předpisem pro tvorbu tematických koncepčních dokumentů statutárního města Olomouce platného a účinného od 1. 2. 2019.

Gestor strategie jmenoval manažera strategie, společně jmenovali členy týmu. Manažer strategie a členové týmu se dohodli na ustanovení pracovní skupiny, jejímiž členy jsou mj. ředitelé mateřských a základních škol. Pracovní tým spolupracuje na tvorbě dokumentu s Komisí pro výchovu a vzdělávání a využití volného času.

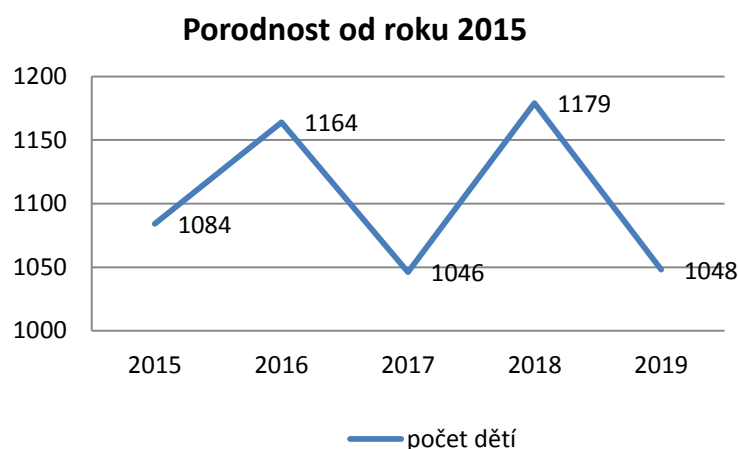
1 Analytická část

1 Analytická část

1.1 Demografický vývoj

Průměrný počet narozených dětí v posledních 5 letech se pohybuje kolem 1 100 dětí ročně. V roce 2009 se narodilo 1231 dětí, od té doby nebyla tato hodnota překonána. Od roku 2010 byla porodnost nejvyšší v roce 2018 - to se narodilo v Olomouci 1 179 dětí (jedná se o počet narozených dětí ve Fakultní nemocnici Olomouc, pokud došlo k porodu matky žijící v Olomouci v jiné porodnici, není tento údaj zohledněn, stejně tak jsou zde započítány děti matek, které nežijí na území statutárního města Olomouce).

V posledních letech se naplňuje prognóza Českého statistického úřadu, který na základě statistických dat předpokládal od roku 2018 mírný pokles v počtu narozených dětí. Meziroční pokles předpokládal ve výši 1 %. Prognóza ČSÚ vychází z analýzy dat z posledního sčítání lidu v roce 2011.

Porodnost posledních let vykazuje velké výkyvy mezi jednotlivými roky. Oproti roku 2015 se v roce 2016 narodilo v Olomouci o 84 dětí více, ale již v roce 2017 klesl počet narozených dětí vzhledem k roku 2016 o 118 dětí a v roce 2018 opět stoupl oproti předchozímu roku o 133 dětí. V roce 2019 však došlo opět k poklesu: narodilo se o 131 dětí méně než v roce 2018. Tyto meziroční rozdíly v počtu narozených dětí mohou být způsobeny migrací obyvatel, možností rodičů vybrat si porodnici, ve které bude matka rodit, odráží se v nich také porodnost předchozích let – dospívají silnější či slabší populační ročníky, ale vliv může mít také sociální a ekonomický vliv společnosti nebo změna demografického chování obyvatel (Největší změna demografického chování, která se nadále projevuje, se udála po roce 1989. Na začátku 90. let došlo ke změně hodnot a postojů v manželském soužití a zakládání rodin. K početí prvního potomka dochází většinou ve vyšším věku, než tomu bylo před rokem 1989.)

Český statistický úřad zveřejnil vizi růstu populace do roku 2070. Oproti současnému stavu se populace podle předpokládaného vývoje v polovině krajů včetně Olomouckého sníží minimálně o 15 %. **Olomoucký kraj navíc patří mezi kraje s předpokládaným nejvýraznějším úbytkem obyvatel.**

Úbytek obyvatel ale nemusí nutně znamenat, že bude v kraji více úmrtí. Tento stav může nastat také díky migraci obyvatel, což dle projekce Českého statistického úřadu může znamenat stěhování obyvatel do jiných krajů, zejména potom kraje Středočeského a Prahy.

Ve všech krajích bude pokračovat také stárnutí populace. Průměrný věk obyvatel se na konci projektovaného období v roce 2070 zvýší ze současného rozmezí 41,2 až 43,1 let o čtyři až šest let, přičemž Olomoucký kraj by měl patřit ke krajům s nejstarší populací.¹

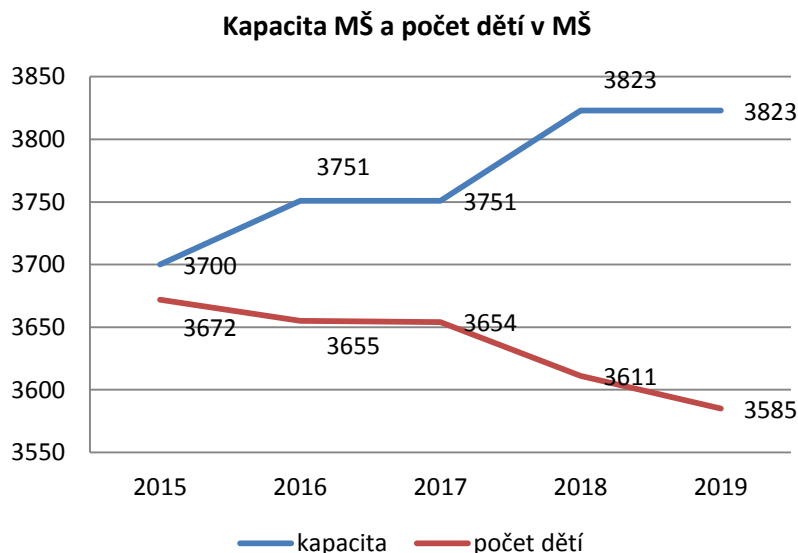
ACCENDO - Centrum pro vědu a výzkum - zpracovalo v rámci projektu „Podpora plánování sociálních služeb a sociální práce na území Olomouckého kraje v návaznosti na zvyšování jejich dostupnosti a kvality“ v roce 2019 „Demografickou analýzu místních částí města Olomouce“. Podle této analýzy byl **největší počet obyvatel** v roce 2019 v místní části **Nová Ulice** – 17 759 (tj. 18 % populace města). V této části také přibýlo nejvíce obyvatel mezi léty 2015 – 2019 (328). Druhá místní část s největším počtem obyvatel je **Olomouc – město** a třetí **Nové Sady**. Nejnižší počet obyvatel má místní část Topolany.²

Počet obyvatel v jednotlivých místních částech města Olomouce má vliv na naplněnost základních a mateřských škol. V místních částech s nejnižším počtem obyvatel jako jsou např. Nedvězí či Týneček jsou zřizované pouze mateřské školy, do základních škol žáci dojíždějí do jiných částí města.

1.2 Mateřské školy

Statutární město Olomouc zřizuje **12 příspěvkových organizací mateřských škol**, do kterých je sloučeno **celkem 20 mateřských škol a do příspěvkových organizací základních škol je sloučeno 29 mateřských škol**. Za posledních 5 let (od zpracování 1. koncepce v roce 2015) byla zprovozněna 1 nová mateřská škola – MŠ Svatoplukova 11, Olomouc.

Počet dětí v mateřských školách **do roku 2016** stoupal a kapacita MŠ nestačila pokrývat potřeby rodičů. Od roku 2017 do roku 2019 počet dětí v MŠ klesal a současně přibývalo volných míst – na jedné straně město buduje nové třídy, na druhé straně legislativní opatření při přijímání dětí do 3let věku vyžaduje snížení počtu dětí ve třídě.

Do mateřských škol začali podávat přihlášky také rodiče dětí mladších 3let. Toto se projevilo při přijímacím řízení, kdy od školního roku 2016/2017 dochází k převisu poptávky po umístění do MŠ. V celkových statistikách vychází v průměru 300 neumístěných dětí při přijímacím řízení ročně. Může se tedy zdát, že je poptávka větší

¹ www.seznamzpravy.cz/clanek/jak-se-prelidni-cesko-tohle-je-vize-roku-2070 - 28. 11. 2019

² Zpracoval vědecko-výzkumný ústav ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z. ú. Ostrava – Hrabůvka ve spolupráci se společností PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. v roce 2019

než nabídka, nicméně podle současných statistik tento převis tvoří zejména právě děti mladší 3let.

Naprostá většina dětí 5letých, pro které je povinnost předškolního vzdělávání a **4letých i 3letých**, které mají právo na umístění do MŠ, **již mateřské školy navštěvuje**. Dětem mladším 3let zákon docházku do MŠ umožňuje, ale neukládá ji jako povinnost zřizovateli zajistit pro tyto děti kapacitu.

Pokud však MŠ přijme dítě mladší 3let, je povinna podle školského zákona snížit počet dětí ve třídě o 2. Splněním této povinnosti dochází k uvolnění kapacity, kterou nelze využít, což dokazuje graf.

V legislativní oblasti prošlo předškolní vzdělávání v uplynulých letech mnohými změnami. Změny reagovaly na priority stanovené koncepčními a strategickými dokumenty MŠMT. Novelou školského zákona byla stanovena povinnost předškolního vzdělávání pro děti 5leté, byla změněna pravidla pro zařazování dětí do přípravných tříd. Na legislativní změny navazuje řada dalších opatření, která mají vést především k zajištění dostatečných kapacit, zvýšení kvality a dostupnosti vzdělávání.

Zřizovatel přijímal opatření vedoucí k navýšení kapacity MŠ zřizováním nových tříd – od roku 2015 bylo otevřeno 5 nových tříd s celkovou kapacitou 116 dětí. Současně tak reagoval na změnu školského zákona, která stanovila povinnost přijímat k předškolnímu vzdělávání děti již od 2 let věku, a to od roku 2020. Zákon prošel další novelizací a věta o přijímání dětí od 2 let věku nově zní: „**Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však pro děti od 2 let. Dítě mladší 3let nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok.**“ Upravené znění zákona tak již nevyvíjí na zřizovatele v budování kapacity MŠ tak velký tlak.

Z důvodu migrace obyvatel řeší statutární město Olomouc jako zřizovatel MŠ umístění dětí do MŠ také v průběhu roku.

Plnění Koncepce 2015 – 2020 – Cíl 1, Opatření 1.1 Navýšit kapacitu mateřských a základních škol

- Od roku 2015 byla kapacita MŠ navýšena vybudováním nových tříd: v MŠ Petřkova – 1 třída s kapacitou 15 dětí, MŠ Hermannova – 1 třída s kapacitou 25 dětí, v roce 2018 v ZŠ Svatoplukova - 2 třídy pro 50 dětí, v MŠ Rooseveltova - 1 třída pro 26 dětí. Nové třídy dle plánu v Koncepci se nevybudovaly v ZŠ Helsinská a MŠ Zeyerova.

Vzhledem k očekávanému demografickému vývoji **je kapacita mateřských škol v současné době dostatečná** – dle výkazu k 30. 9. 2019 bylo v MŠ 3 585 dětí, ke stejnému datu byla kapacita MŠ 3 823 dětí). Kapacita bude nadále sledována a upravována podle zájmu a potřeb obyvatel (na kapacitu v budoucnu má vliv již zmiňovaný zájem rodičů na umístění 2letých dětí, migrace obyvatel, brzký nástup matek do zaměstnání).

Mateřské školy v souladu s reformou financování, případně přehodnocením kapacity krajskou hygienickou stanicí, snižují počty dětí ve třídách z 26 – 28 na 24 i méně (v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb.), což je důvod k navýšování kapacity mateřských škol.

V mateřských školách jsou budovány dílničky, laboratoře a zahradní koutky v souladu s cíli rozvoje znalostí a dovedností dětí.

Kapacitu mateřských škol zřizovaných statutárním městem Olomouc doplňují vhodně mateřské školy jiných zřizovatelů, které jsou zřizované fyzickými a právníckými osobami, Olomouckým krajem, MŠMT, Univerzitou Palackého nebo registrovanou církví.

Mateřské školy fyzických a právníckých osob nabízejí ve svých vzdělávacích programech různá zaměření, čímž umožňují rodičům vybrat pro své dítě školku, která uspokojí nároky na rozvoj jejich dětí v oblasti sportovní, jazykové, výtvarné a jiné.

K dopravě dětí do mateřských škol rodiče využívají městské hromadné dopravy a osobních aut. Téměř u každé mateřské školy je dopravní prostor, kde mohou rodiče po dobu předání dítěte do MŠ parkovat. Problémem je také absence kapacitních uzamykatelných prostor („koláren“), ve kterých by si děti mohly uschovat svá kola, odrážedla či koloběžky, se kterými dojíždějí do školky

Plnění Koncepce 2015 – 2020 – Cíl 1, Opatření 1.2 Podpora rozvoje kapacit MŠ a ZŠ jiných zřizovatelů

- Statutární město Olomouc souhlasí se vznikem nových kapacit v mateřských školách jiných zřizovatelů. V oblasti dotací byly v posledních letech podpořeny částkou 500 000 Kč /rok na základě předložené žádosti.

Předškolní vzdělávání by se mělo v dalších letech, dle strategických dokumentů MŠMT, více zaměřit na rozvoj dovedností, které předcházejí čtení, psaní, výuce cizích jazyků a na rozvoj základních principů práce s informacemi. Dovednosti představují přípravu dětí na přechod do základních škol, na další stupeň vzdělávání.

Podpora rozvoje gramotností již v mateřských školách v posledních letech probíhá mj. formou mezigeneračního setkávání - mateřské školy spolupracují s Rodinným centrem Heřmánek, které zprostředkovává předčítání dětem a různé besedy formou osobních návštěv seniorů v MŠ. Aktivitou je podporován rozvoj čtenářské gramotnosti a současně jsou upevňovány a rozvíjeny mezigenerační vztahy.

Již v mateřské škole jsou děti seznamovány s technickými a manuálními činnostmi, které jsou podporovány prostřednictvím aktivit zaměřených na zdravý způsob života a environmentální výchovu. Do vzdělávacího programu začleňují mateřské školy také aktivity na rozvoj pohybových činností dětí.

Výrazně se na rozvoji kompetencí pedagogů a dětí v mateřských školách podílí aktivity MAP v rámci nabídek implementačních aktivit pro mateřské školy včetně zprostředkování sdílení dobré praxe.

Statutární město Olomouc bude nadále podporovat vzdělávání dětí také v mateřských školách jiných zřizovatelů. Kapacity MŠ jiných zřizovatelů vhodně doplňují kapacity mateřských škol zřizovaných SMOL.

1.2.1 Analýza dokumentů zahrnujících předškolní vzdělávání

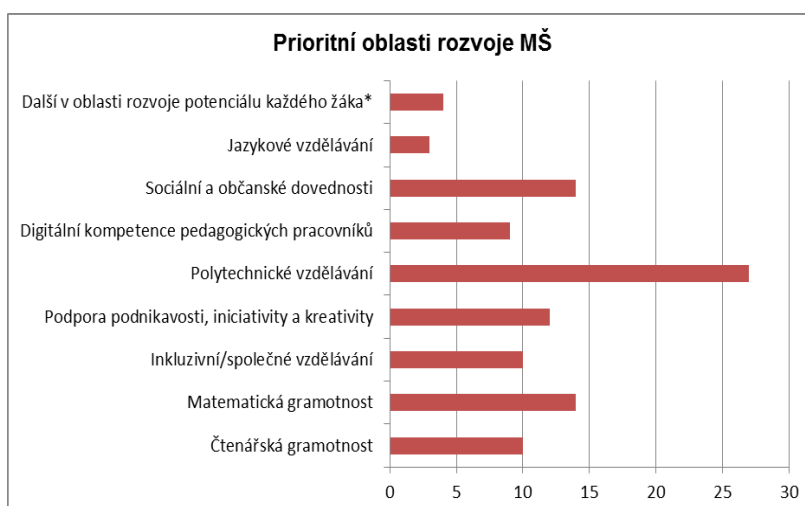
1.2.1.1 Výstupy z šetření MAP vzdělávání pro ORP Olomouc

V rámci projektu Místní akční plán II vzdělávání pro ORP Olomouc proběhlo v roce 2019 šetření k identifikaci potřeb škol v oblasti vzdělávání. Mateřské školy do zaslaných dotazníků definovaly své potřeby k rozvoji vzdělávání a současně také určily priority v jejich naplňování. Šetření se zaměřilo na témata čtenářské a matematické gramotnosti, inkluzivního vzdělávání, polytechnického vzdělávání, podnikavosti a kreativity, jazykového a digitálního vzdělávání, sociální a občanské kompetence.

Při zpracování a porovnání výstupů bylo zjištěno, že se data jednotlivých škol výrazně liší.

Z výstupu je ale také patrné, že **nejdůležitější** oblastí, ve které by mateřské školy potřebovaly podporu, je oblast **polytechnického vzdělávání**. Na druhém a třetím místě se shodně umístila potřeba podpory v oblasti **matematické gramotnosti a občanských a sociálních dovedností**.³

³ Převzato z dokumentu MAP II pro vzdělávání v ORP Olomouc, Popis potřeb škol – agregace <https://map.olomouc.eu>

V mateřských školách je dnes předčítání, ať už pedagogy nebo s využitím „čtecí babičky, dědečka“ nebo případně poslechem audio nahrávky příběhu či pohádky, již samozřejmostí. Doprovodnými aktivitami pro podporu čtenářské gramotnosti jsou v mateřských školách dramatizace pohádek, tanec, divadelní představení ve školce či v divadle, loutková divadla, povídání o příběhu, knize, přednesy básniček. Někteří pedagogové mateřských škol využívají pracovní listy a výtvarné činnosti, které navazují na čtený text. Součástí čtenářské pregramotnosti v MŠ je i logopedická prevence, patří sem i podpora a rozvoj řečových schopností, jazykových dovedností a receptivních schopností (vnímání, naslouchání, porozumění).

Matematická pregramotnost se průběžně prolíná do všech činností v MŠ včetně her. K matematické pregramotnosti patří určování tvarů, barev, velikostí, množství, porovnání, třídění, seřazování, aktivity zaměřené na prostorové vnímání, vnímání času, práce s podmínkou, počítání základních číselných řad, objevování zákonitostí.

Školky umí začleňovat všechny děti do kolektivu. Naučily se pracovat jak s dětmi se SVP, tak s dětmi různých národností. Připravily se na skutečnost, že musí více individualizovat vzdělávání.

Jako jedno z hledisek, že všechny procesy ve školce probíhají správně, je úspěšný a hladký přechod dětí z mateřské školy na základní školu.^{4,5}

1.2.1.2 Projekty zjednodušeného výkaznictví - Šablony

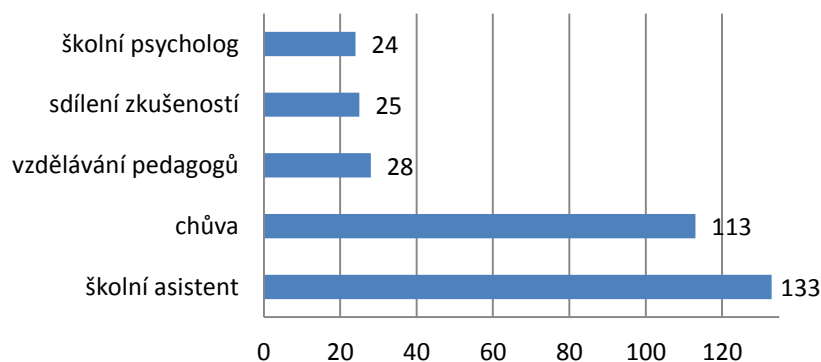
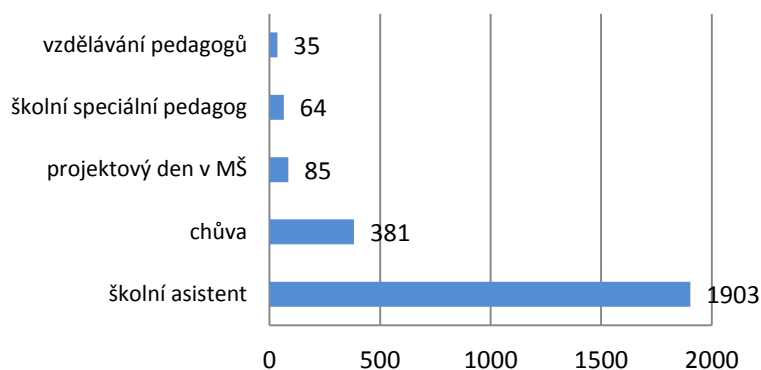
Školy využívají a dále mohou využívat finanční podpory v oblasti personální i vzdělávání pedagogů prostřednictvím projektů zjednodušeného výkaznictví, tzv. Šablony. Šablony I již byly ukončeny a nyní probíhá podpora financování v rámci Šablon II.

V Šablonách II se MŠ zaměřily na **personální podporu** – zejména na školní asistenty, které školy potřebují při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Zaměřily se ale také na chůvu pro dvouleté děti a školní speciální pedagogy.

Z využívaných oblastí šablon je patrné, že mateřské školy pociťují potřebu také v oblasti vzdělávání pedagogů a pořádání projektových dnů při vzdělávání dětí.

⁴ Převzato z dokumentu MAP II pro vzdělávání v ORP Olomouc, Popis potřeb škol – agregace <https://map.olomouc.eu>

⁵ Další podrobnosti z potřeb škol uvedeny v Popisu potřeb škol <https://map.olomouc.eu>

Šablony I - využití podpory MŠ**Šablony II - využití podpory MŠ**

MŠMT srovnávalo potřeby (využité oblasti v Šablonách I a Šablonách II) mateřských škol na republikové úrovni a následně srovnání doplnilo o šetření dalších potřeb. Z výsledků sestavilo pořadí témat, ve kterých mateřské školy pociťují nejvyšší potřebu. Výsledky byly podkladem pro nastavení podpory v Šablonách III. Šablonami III je podporováno sdílení zkušeností a zahraniční stáže pedagogů, využívání ICT ve vzdělávání, projektové dny ve výuce nebo setkávání a spolupráce s rodiči dětí.

Výzva Šablony III také umožňuje mateřským školám pokračovat v personální podpoře a udržet si pracovní pozice jako je školní asistent, školní speciální pedagog, školní psycholog, sociální pedagog a chůva.

1.2.1.3 Infrastruktura - Plán obnovy a rozvoje škol, Dlouhodobý plán města Olomouce na období 2019 – 2034

Jedním z pilířů Dlouhodobého plánu města je kontinuální zlepšování infrastruktury škol a jejich technického vybavení. Na tyto pilíře navazuje Plán obnovy a rozvoje škol, který definuje potřebu obnovy infrastruktury podle potřeb jednotlivých škol. Obnova infrastruktury a vybavení škol bude probíhat postupně rozdělena do jednotlivých let až do roku 2034.

Mateřské školy předkládají požadavky nejvíce na rekonstrukce instalací, střeš, na provedení energeticky úsporných opatření a na rozšíření kapacit v případě, že to vyžadují volné nebo nevyhovující prostory. **V průměru jsou náklady na obnovu infrastruktury MŠ odhadovány ve výši 8 mil. Kč ročně.**

Na obnově infrastruktury škol vykazuje statutární město Olomouc dluh ve výši cca 400 mil. Kč. Přestože město investovalo v letech 2015 – 2018 na opravy a stavební investice škol 610

mil. Kč, nestačí tyto pokrýt všechny potřeby škol. Dluh zahrnuje nutné opravy a stavební investice, které se nepodařilo z objektivních důvodů zrealizovat. Jedním z hlavních důvodů byl nedostatek finančních prostředků alokovaných v rozpočtu města na školství.

Pro dvouleté děti a děti se speciálními vzdělávacími potřebami je nutné upravit prostory škol a pořídit vybavení, didaktické a kompenzační pomůcky.

Plnění Koncepce 2015 – 2020 – Cíl 2 Investice do energetických opatření

- V oblasti dalšího investičního rozvoje byla provedena dle plánu Koncepce energetická opatření na budovách MŠ Holečkova, MŠ Nedvědova a MŠ Rožňavská. Nepodařila se zrealizovat na budovách MŠ a DC 90 Husitská, MŠ Čajkovského, MŠ Dělnická a MŠ Na Bystřičce.

Mateřské školy se stále více zaměřují na rozvoj dovedností v polytechnickém vzdělávání – na rozvoj zručnosti a dovedností. Předkládají požadavky na budování **polytechnických dílniček a pěstitelských koutků**.

Budovy škol ale vyžadují také rekonstrukce rozvodů a střech.

1.2.2 SWOT analýza MŠ

Silné stránky	Slabé stránky
▪ Hustá síť MŠ na území města, ▪ MŠ jiných zřizovatelů (vč. MŠ speciálních) navyšují kapacitu MŠ na území města, ▪ MŠ využívají pro rozvoj pedagogů a vzdělávání dětí dotací z externích zdrojů, ▪ zřizovatel deklaruje podporu MŠ v oblasti rekonstrukcí a modernizací budov.	▪ Vysoký počet dětí ve třídě/malý počet pedagogů, asistentů (asistent do každé třídy), ▪ nedostatečné technické vybavení pro rozvoj polytechniky, ▪ nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce, ▪ nedostatek samostatných a oddělených prostor pro práci s dětmi se specifickými potřebami a dětmi cizinců, ▪ spolupráce a komunikace s rodiči, ▪ častá absence kapacitních uzamykatelných prostor („koláren“), ▪ nedostatečné využití inovativních metod výuky.
Příležitosti	Hrozby
▪ Zlepšení technického stavu budov MŠ, ▪ doplnění a rozšíření potřebných didaktických pomůcek, ▪ vybudování polytechnických dílniček a pěstitelských koutků, ▪ zvýšení motivace ke zlepšení spolupráce s rodiči, ▪ podpora rozvoje kompetencí v čtenářské a matematické pregramotnosti – příprava na přechod do ZŠ, ▪ rozvoj spolupráce a sdílení dobré praxe, ▪ využití implementačních aktivit pro pedagogy a děti pořádaných v rámci projektu MAP,	▪ Zvyšující se náklady na provoz, ▪ zvyšující se neochota rodičů ke spolupráci, ▪ přetrvávající nedostatečná odbornost pedagogů pro práci s dětmi ze sociálně znevýhodněného prostředí, s různým druhem znevýhodnění a dětmi cizinců, ▪ přetrvávající nedostatečná personální podpora – asistenti pedagoga, speciální pedagog, sociální pedagog, ▪ přetrvávající nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce, modernizace, velké opravy, ▪ neochota a nedostatečná motivace

▪ využívání dotačních titulů.	některých pedagogů k dalšímu vzdělávání a zavádění inovativních metod výuky.
-------------------------------	--

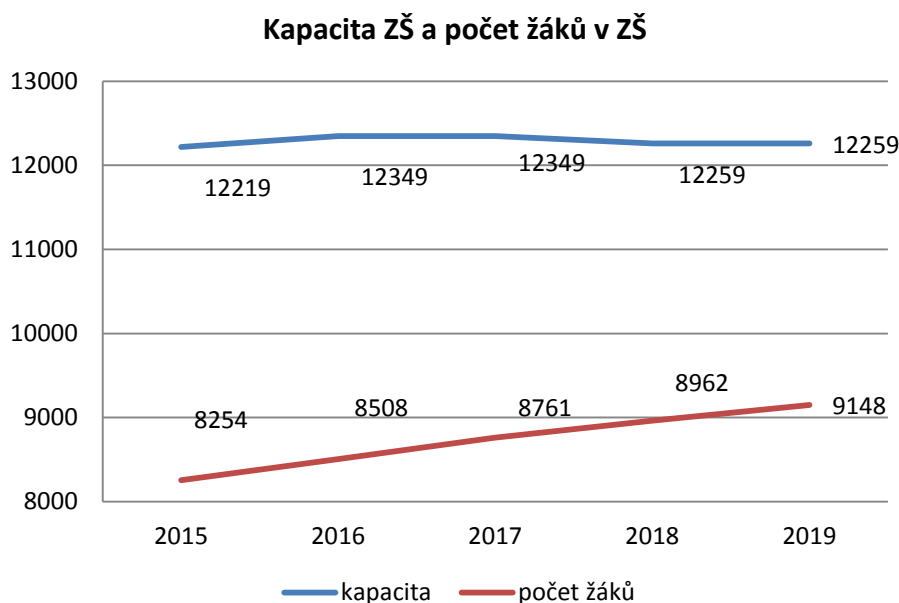
▪ *Do postupných změn vzdělávání a zavádění nových a inovovaných forem výuky je nutné také začlenit změnu prostředí. Je potřeba se zaměřit na budování dalších tříd MŠ, které povedou ke snížení počtu dětí ve třídách, na vybavení MŠ učebními pomůckami, budování úprav prostředí pro děti se SVP, ale také na celkové opravy budov.*

1.3 Základní školy

Statutární město Olomouc zřizuje **19 příspěvkových organizací základních škol**, do kterých je sloučeno celkem 25 základních škol – z toho 19 úplných s ročníky 1 až 9 a 6 neúplných s ročníky 1 až 5, jedna základní škola s ročníky 1 až 5 je samostatnou příspěvkovou organizací. Od roku 2015 nedošlo k navýšení počtu škol.

Kapacita ZŠ byla upravována pouze u škol, které se nachází ve spádovém obvodu s větším počtem dětí a to také pouze zvýšením kapacity některých tříd. Nové kmenové učebny nebyly budované.

Počet žáků se v základních školách od roku 2015 zvyšuje, do základních škol přicházejí děti narozené v letech s vyšší porodností, naplnění kapacity zatím nebylo dosaženo. Podle výkazů k 30. 9. 2019 bylo v ZŠ celkem 9 148 žáků, rejstříková kapacita byla ke stejnému datu 12 339 žáků. Rejstříková kapacita bude, vzhledem ke skutečnému počtu tříd, upravena.

Kapacitu základních škol doplňují školy zřizované fyzickými a právnickými osobami, veřejnoprávními institucemi a registrovanou církví. MŠMT a Olomoucký kraj zřizují na území města Olomouce základní školy pro žáky se specifickými potřebami učení. Základní školy jiných zřizovatelů zase nabízejí rodičům vzdělávání žáků s alternativními prvky výuky jako např. Waldorfské pedagogiky nebo pedagogiky Montessori.

Žáci z místních částí s nejnižším počtem obyvatel, jako jsou např. právě Topolany, Radíkov, Nedvězí, Týneček, dojíždějí do jiných částí města, do škol určených Vyhláškou o školských obvodech základních škol [OZV č. 2/2017 o školských obvodech základních škol, jejichž zřizovatelem je SMOI](#).

Dopravní obslužnost do škol je zajišťována především autobusy a tramvaji městské hromadné dopravy. Doba dopravy z místních částí města nepřesahuje 20 minut, jízdní řády jsou mnohdy přizpůsobeny potřebám školy z pohledu času zahájení a ukončení vyučování.

V rámci území města podle spádového obvodu a vzdálenosti od školy chodí také žáci do školy buď pěšky, nebo se přepravují na kole. Ve městě je vybudována síť cyklostezek, která podporuje, ale ne vždy zaručuje, bezpečnou jízdu na kole. Pro jízdu žáků do školy na kole nebo koloběžce nemají školy odpovídající zázemí pro úschovu kol a koloběžek, ani zajištění před zcizením či poškozením.

Hrozbou pro žáky je hustý provoz na komunikacích. K zajištění vyšší bezpečnosti žáků při přepravě do školy jsou přijímána různá opatření: úprava dopravního značení, zpomalovací prahy, dohled strážníků městské policie při cestě do školy a ze školy v kritických časech.

Rodiče mají také možnost žáky dovážet do škol individuálně – vlastními dopravními prostředky, osobními automobily. Před školami je někdy problémové automobil na krátkou dobu zaparkovat.

Podle vyhodnocení výsledků vyhodnocených dat projektu „Bezpečná cesta do školy 2019“ z května 2020 realizovaného Útvarem hlavního architekta SMOI, se nepotvrdilo tvrzení většiny dospělé populace „...většina dětí jezdí do školy autem a proto je třeba pro ně vytvořit lepší zázemí.“⁶ Problém zastavení většího počtu aut před školou trvá, dle projektu, cca 15 – 20 minut v době od 7:30 hodin do 7:50 hodin.

Přes veškerá opatření dochází v řadě případů ve frekventovaných časech k narušení bezpečnosti, k problematickým, stresovým a nepřehledným situacím v rámci dodržování/nedodržování dopravních pravidel.⁷ Tento problém je však závislý na vzájemné ohleduplnosti všech účastníků provozu.

Přípravné třídy

Přípravná třída je výchovný a vzdělávací program jako mezistupeň mezi mateřským a základním vzděláváním. Zřizuje se u základních škol pro děti, kterým by měla pomoci vyrovnat jejich vývoj, a kterým byl povolen odklad povinné školní docházky. Přípravná třída se zřizuje na základě § 47 odst. 1 zákona 561/2004 Sb., školský zákon, v platném znění, se souhlasem příslušného krajského úřadu. O zařazení dětí do přípravné třídy rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce dítěte a na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Hlavním smyslem zřízení přípravné třídy je připravit děti ze sociálně znevýhodněného prostředí, jazykovým znevýhodněním, sníženou koncentrací pozornosti, grafomotorickými obtížemi, vadami řeči či jiným znevýhodněním na vstup do první třídy základní školy.

Obsah vzdělávání v přípravné třídě je součástí školního vzdělávacího programu, děti se ve třídě neklasifikují.

Přípravná třída se nezapočítává do povinné školní docházky, ale stejně jako školní docházka, také vzdělávání v přípravné třídě je povinné a je vedeno v třídní knize, zákonní zástupci jsou povinni dítě omlouvat podle školního řádu. Děti z přípravné třídy mohou docházet do školní družiny základní školy.

Plnění Koncepce 2015 – 2020 – Opatření 4. 2. Rozvoj vzdělávání Cíl 1 Přípravné třídy Investice do energetických opatření

- Statutární město Olomouc **zřídilo přípravnou třídu v roce 2017** v příspěvkové organizaci Fakultní základní škola a Mateřská Olomouc, Holečkova 10. **Ve školních letech 2017//2018 a 2018/2019 bylo v přípravné třídě vzděláváno 12 dětí, ve školním roce 2019/2020 je vzděláváno 14 dětí.**

⁶ Bezpečná cesta do školy 2019, Vyhodnocení projektu, Útvar hlavního architekta, květen 2020

https://spokojena.olomouc.eu/wp-content/uploads/2020/05/Bezpecna_cesta_do_skoly_2019.pdf

⁷ Analytická část MAP II vzdělávání pro ORP Olomouc, <https://map.olomouc.eu>

1.3.1 Analýza dokumentů zahrnujících základní vzdělávání

1.3.1.1 Zjišťování úrovně gramotností v základních školách – šetření PISA

Za největší a nejdůležitější mezinárodní šetření v oblasti měření výsledků vzdělávání je považováno Mezinárodní šetření PISA (zkratka z anglického Programme for International Student Assessment). Výzkum je jednou z aktivit OECD (Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj, zkratka z anglického Organisation for Economic Co-operation and Development).

Šetření je zaměřeno na zjišťování úrovně gramotností patnáctiletých žáků, kteří se ve většině zúčastněných zemí nacházejí v posledních ročnících povinné školní docházky. Testování probíhá ve tříletých cyklech. **Poslední testování proběhlo v roce 2018. Výsledky byly zveřejněny na počátku roku 2020.**

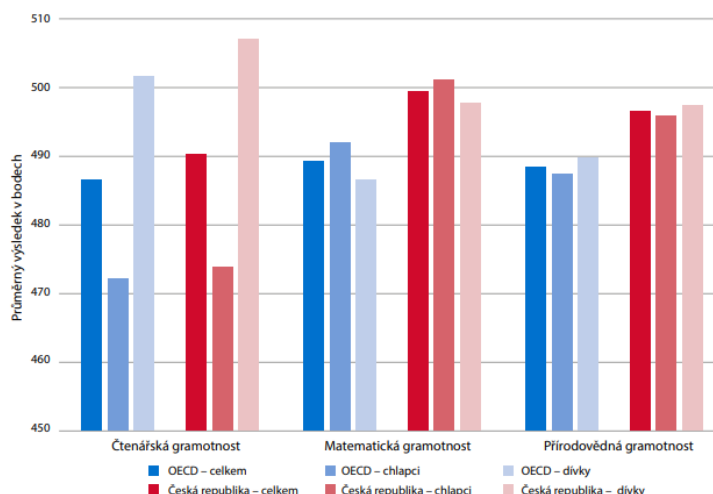
Česká školní inspekce zveřejnila na webových stránkách www.csicr.cz zjištění z šetření PISA a to celou zprávu a také zprávu pro ČR.

Výsledky žáků ČR v čtenářské gramotnosti se výrazně neliší od průměru OECD, v matematické a přírodovědné gramotnosti je výsledek dokonce lepší než průměr OECD.

V čtenářské gramotnosti dosáhlo 79 % žáků alespoň 2. gramotnostní úrovně, přičemž 2. úroveň je minimální úroveň. Přibližně 8 % žáků dosahuje v čtenářské gramotnosti **vynikajících výsledků**, tj. **5. a 6. úrovně**. Vynikajících výsledků ve 20 zemích světa (15 zemí je v OECD) dosáhlo více než 10 % testovaných žáků.

V matematické gramotnosti dosáhlo 80 % žáků druhé a vyšší úrovně a přibližně 13 % žáků dosáhlo vynikajících výsledků, 5. a vyšší úrovně. Podíl testovaných žáků, kteří v matematické gramotnosti dosáhli alespoň minimální 2. úrovně, se v jednotlivých zemích značně liší – dosahuje od 98 % ve vybraných provinciích Číny po pouhých 2 % v Zambii. V zemích OECD dosáhlo alespoň 2. úrovně 76 % žáků.

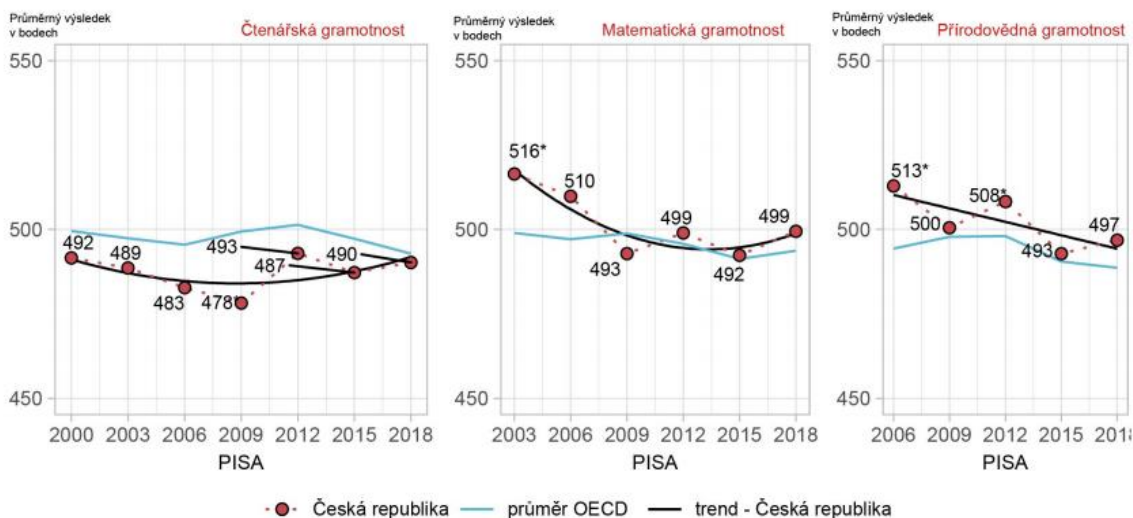
Obrázek 2.8 Výsledky dívek a chlapců, ČR a průměr OECD
(PISA 2018 – čtenářská, matematická a přírodovědná gramotnost)

Přibližně 81 % žáků dosáhlo druhé a vyšší úrovně **v přírodovědné gramotnosti** a přibližně 8 % žáků vynikajících výsledků. Výsledek v přírodovědě se významně neliší od výsledků dosažených v testování od roku 2006.⁸

⁸ Zjištění z mezinárodního šetření PISA 2018 publikovaného na stránkách České školní inspekce <https://www.csicr.cz/Prave-menu/Mezinarodni-setreni/PISA/Narodni-zpravy>

Trend vývoje ve sledovaných gramotnostech od roku 2000 ukazuje následující grafické znázornění.

V čtenářské a matematické gramotnosti došlo nejdříve k poklesu, v posledních letech však dochází u žáků ke zlepšení. Naopak tomu je v přírodovědné gramotnosti, která zaznamenává v trendu vývoje od roku 2006 trvalý pokles.

1.3.1.2 Výstupy z šetření MAP vzdělávání pro ORP Olomouc

V rámci projektu Místní akční plán II vzdělávání pro ORP Olomouc proběhlo v roce 2019 šetření k identifikaci potřeb škol v oblasti vzdělávání. Základní školy do zaslaných dotazníků definovaly své potřeby k rozvoji vzdělávání a současně také určily priority v jejich naplňování. Šetření se zaměřilo na témata rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti, inkluzivního vzdělávání, polytechnického vzdělávání, podnikavosti a kreativity, jazykového a digitálního vzdělávání, sociální a občanské kompetence a kariérové poradenství.

Školy si uvědomují důležitost **čtenářské gramotnosti** a pedagogové ve většině škol jsou proškolení v této oblasti, především s využitím Šablon, akcí MAPu či jiných DVPP. Práce s dětmi často probíhá komplexně, o přečteném textu se mluví (čtení s porozuměním), zařazují se formy kritického myšlení, myšlenkových map apod., případně někde dochází k dramatizaci přečteného textu, recitaci (včetně recitace osobních básní žáků) atd. Samozřejmostí jsou taky návštěvy divadelních představení.

V podstatě všechny školy spolupracují s městskou knihovnou a jejími pobočkami a mají vlastní školní (žakovskou) knihovnu.

Na řadě škol fungují čtenářské kluby, čtenářské dílny atd. Na většině škol existuje čtenářsky podnětné prostředí, kromě čtenářských koutků atd., vznikají i různou formou zpracované typy a náměty na knihy k přečtení pro ostatní děti.

Stejně tak si většina škol uvědomuje důležitost **výuky matematiky** propojené na praktické příklady ze života, pochopení řešení každodenních situací a důležitost logického přemýšlení u žáků (hádky, netradiční matematické úkoly). Aktivita v hodinách matematiky i mimo ně jsou tomuto přizpůsobovány. Pedagogové jsou proškolení v této oblasti, vítají semináře zaměřené na praktické využití ve výuce.

Hodně škol se zaměřuje na finanční gramotnost ať už pořádáním besed s touto tematikou nebo přímo pravidelnou výukou (někde např. realizují projekt spolu s Českou spořitelnou,

jinde využívají pomoci rodičů), do výuky jsou zařazovány jednoduché bankovní operace, základy vedení rozpočtu domácnosti apod.

Podpora matematické gramotnosti na řadě škol probíhá také formou kroužku podporujícího logiku, např. klub deskových her.

Důležité pro rozvoj matematické gramotnosti je možnost využívání interaktivních médií.

Všechny školy hodnotí **praktickou integraci** ve škole za pomoci pedagogů a asistentů pedagoga úspěšně, podařilo se individualizovat výuku dle potřeb integrovaného žáka. Školy jsou schopny přijmout v podstatě všechny žáky bez rozdílu (v případě pohybového omezení dítěte hraje roli bezbariérovost školy). Na školách s dětmi se SVP fungují asistenti pedagoga. V rámci postupného procesu inkluze docházelo a stále dochází k hledání asistentů pedagoga (trh práce jich nabízí málo, vzdělání a osobnostní předpoklady jsou také velmi rozdílné), k jejich začleňování do chodu třídy, spolupráci s pedagogem a s integrovaným dítětem.⁹

Nejdůležitější oblastí, ve které základní školy cítí nedostatečnou podporu, kromě finanční a materiální, je oblast rozvoje sociálních a občanských kompetencí, druhá největší potřeba podpory vzniká v oblasti matematické gramotnosti, za ní následuje oblast polytechnického vzdělávání.

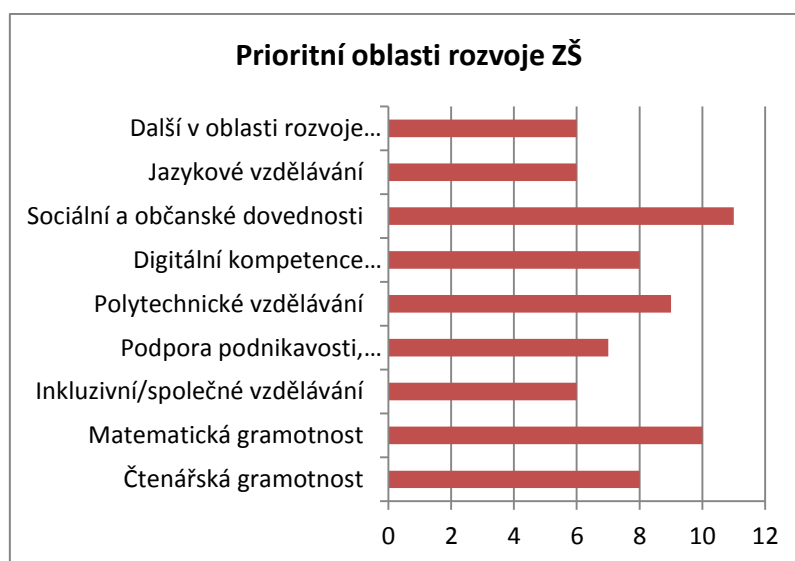
V obecných potřebách školy definovaly oblasti, které je nutné řešit systémově: menší administrativu, jednodušší legislativu, menší počet žáků ve třídách, finanční prostředky ve všech oblastech.¹⁰

MAP se věnuje také oblasti **kyberšikany, která je v této době velmi aktuální** vzhledem k využívání digitálních technologií dětmi a mládeží. Pro výchovné poradce, pedagogy a rodiče pořádá vzdělávací aktivity.

Školy však nedefinovaly pouze problémové oblasti, ale také oblasti a aktivity, které se jim povedly, a v kterých byly úspěšné.

Druhá vlna šetření k identifikaci potřeb škol v oblasti vzdělávání proběhne v červnu 2021. V rámci tohoto šetření budou školy identifikovat oblasti vzdělávání, ve kterých došlo v průběhu roku ke zlepšení a také oblasti potřeb, které vznikly nově.

Z šetření mohou vyplynout také nové oblasti, ve kterých školy cítí nedostatečnou podporu.¹¹

⁹ Převzato doslova z dokumentu MAP II pro vzdělávání v ORP Olomouc, Popis potřeb škol – agregace <https://map.olomouc.eu>

¹⁰ Podrobné informace také v Popisu potřeb škol <http://map.olomouc.eu>

¹¹ <https://map.olomouc.eu/wp-content/uploads/2019/10/Popis-potreb-skoly-agregace.pdf>

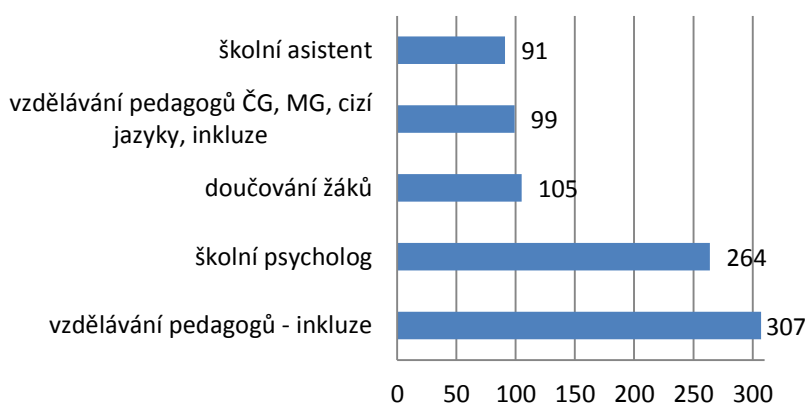
1.3.1.3 Projekty zjednodušeného výkaznictví - Šablony

Školy využívají a dále mohou využívat finanční podpory v oblasti personální i vzdělávání pedagogů prostřednictvím projektů zjednodušeného výkaznictví, tzv. Šablony. Šablony I již byly ukončeny a nyní probíhá podpora financování v rámci Šablon II.

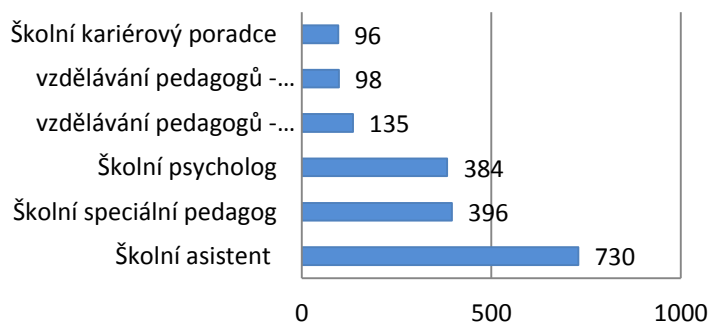
V Šablonách II se ZŠ zaměřily na **personální podporu** – zejména na školní asistenty, které školy potřebují při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Využívají také možnost financování **školního speciálního pedagoga, školního psychologa a kariérového poradce**.

V oblasti vzdělávání pocítují pedagogové potřebu v oblasti inkluze a v této oblasti také podporu využívají.

Šablony I - využití podpory ZŠ

Šablony II - využití podpory ZŠ

K stanovení oblastí podpory pro Šablony III využívá MŠMT výsledky srovnání potřeb (využité oblasti v Šablonách I a Šablonách II základních škol na republikové úrovni a výsledky šetření dalších potřeb). Šablony III jsou zaměřeny např. na podporu sdílení zkušeností, na tandemovou výuku, zahraniční stáže pedagogů, využívání ICT ve výuce, projektové dny.

Výzva Šablony III umožňuje základním školám zejména pokračovat v personální podpoře, která jim umožňuje udržet pracovní pozice školního asistenta, školního speciálního pedagoga, školního psychologa, sociálního pedagoga a školního kariérového poradce.

1.3.1.4 *Infrastruktura - Plán obnovy a rozvoje škol, Dlouhodobý plán města Olomouce na období 2019 – 2034*

Jedním z pilířů Dlouhodobého plánu města je kontinuální zlepšování infrastruktury škol a jejich technického vybavení. Na tyto pilíře navazuje Plán obnovy a rozvoje škol, který definuje potřebu obnovy infrastruktury podle potřeb jednotlivých škol. Obnova infrastruktury a vybavení škol bude probíhat postupně, rozdělena do jednotlivých let až do roku 2034.

Základní školy předkládají požadavky nejvíce na **rekonstrukce instalací, střech, na provedení energeticky úsporných opatření a na vybudování odborných učeben**. V rámci podpory využívání komunikačních a informačních technologií ve výuce požadují školy také jejich konektivitu. **Náklady na infrastrukturu jsou odhadnuty průměrně na 20 mil. Kč.**

Stále častěji objevující se potřebou škol jsou v souvislosti se vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami **bezbariérové úpravy budov**. V současné době jsou školy většinou pouze částečně bezbariérové a v případě potřeby je využívána k zabezpečení bezbariérového pohybu organizace umístění tříd.

S novými formami výuky přišla také potřeba vybavit školy modernějšími pomůckami včetně pomůcek kompenzačních pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Podpora budování odborných učeben se promítá také do výzev dotačních programů IROP a ITI.

Na obnově infrastruktury škol vykazuje statutární město Olomouc dluh ve výši cca 400 mil. Kč. Přestože město investovalo v letech 2015 – 2018 na opravy a stavební investice škol 610 mil. Kč, nestačí tyto pokrýt všechny potřeby škol. Dluh zahrnuje nutné opravy a stavební investice, které se nepodařilo z objektivních důvodů zrealizovat. Jedním z hlavních důvodů byl nedostatek finančních prostředků alokovaných v rozpočtu města na školství.

Plnění Koncepce 2015 – 2020 – Cíl 3 Zlepšení parametrů vzdělávací soustavy ZŠ zaměřené na polytechnické a přírodovědné vzdělávání

- Ve školách jsou budované odborné třídy pro výuku přírodních věd (přírodopisné, fyziky), cizích jazyků, práci s IC technologiemi a dílny pro rozvoj technické a řemeslné zručnosti. Současně s budováním odborných učeben jsou prováděny bezbariérové úpravy staveb (výtah, plošina), které umožňují výuku v odborných učebnách také žákům s tělesným postižením. Odborné učebny jsou vybudované v ZŠ Olomouc – Holice, ZŠ Gorkého a ZŠ Heyrovského.
- V investičních plánech podle Koncepce **nebylo** naplněno vybudování odborných učeben v ZŠ Helsinská. Nepodařilo se zrealizovat také energetická opatření (zateplení objektů) na budovách ZŠ Olomouc – Holice, ZŠ Petrkova ani rekonstrukce a zateplení střech na budovách ZŠ Demlova. V rámci plánovaných investic města **se podařila** opravit střecha objektu v ZŠ Rožňavská a zrekonstruovat historický sál v ZŠ 8. května – restaurování sálu bylo velmi náročné, ale v současné době již slouží pro pořádání kulturních akcí.

Plnění Koncepce 2015 – 2020 – Cíl 2 Investice do energetických opatření

- Energetická opatření byla provedena na objektech MŠ Holečkova, MŠ Nedvědova, MŠ Rožňavská. Na dalších 6 objektech se opatření vedoucí k úspoře energií nepodařilo realizovat.

Plnění Koncepce 2015 – 2020 – Cíl 5 Rozvoj infrastruktury školy

- Na ZŠ Rožňavská byla provedena plánovaná oprava střechy a v ZŠ 8. května byla realizována rekonstrukce historického sálu, který již slouží k pořádání kulturních a společenských akcí.

1.3.1.5 Školská inkluzivní koncepce Olomouckého kraje pro období 2020 – 2021

Školská inkluzivní koncepce analyzuje současný stav společného vzdělávání ve školách na území Olomouckého kraje. **Na základě údajů z analytiky jsou v koncepci definované výstupy v oblastech: předčasné odchody ze vzdělávání (přechody žáků ze ZŠ na SŠ), asistenti pedagoga, sociální práce ve školství, školní poradenská pracoviště a zařízení, zájmové vzdělávání, nadání a mimořádně nadaní žáci a soutěže a přehlídky.** Z výstupů jsou následně vyvozeny cíle a opatření, která jsou zacílena na personální podporu ve školách, na nedostatečnou odbornost asistentů pedagoga, kteří mnohdy ve výuce neumí s žákem pracovat, nedostatečnou dostupnost poradenských služeb, velký nárůst administrativy nebo např. na školní neúspěch a životní úroveň žáků.

1.3.2 SWOT analýza ZŠ

Silné stránky	Slabé stránky
- Hustá síť základních škol na území města, - zřizovatel (SMOl) deklaruje podporu ZŠ v oblasti rekonstrukcí a modernizací budov, - velmi dobré vybavení škol, - ZŠ využívají dotace k rozvoji pedagogů a k získání personální podpory, - školy nabízejí pestré škálu mimoškolních aktivit a kroužků (vzdělávacích i zájmových), - zapojení škol do mezinárodních vzdělávacích projektů pro žáky.	- Vysoký počet žáků ve třídě a s tím spojený vysoký tlak na pedagogy, - nedostatečný počet odborných učeben a jejich zastaralé technické vybavení (pro rozvoj polytechniky, dílny, učebny fyziky, chemie, ICT, atd.) - nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce a modernizace, - spolupráce a komunikace s rodiči, - vysoká administrativní zátěž, - nedostatečné využívání inovativních metod výuky.
Příležitosti	Hrozby
- Zlepšení technického stavu budov ZŠ, - doplnění a rozšíření potřebných didaktických pomůcek, - postupné budování odborných učeben, - zvyšování motivace rodičů ke spolupráci se školou, - využívání dotací z externích zdrojů, jako např. IROP, ITI, Šablony III, - rozvoj spolupráce a sdílení dobré praxe ZŠ, - využití implementačních aktivit pro pedagogy a žáky pořádaných v rámci MAP.	- Zvyšující se náklady na provoz, - nárůst počtu žáků se specifickými potřebami učení, ze sociálně znevýhodněného prostředí a dětí cizinců – nedostatek odborníků (speciální pedagog, školní psycholog ...) a zajištění jejich financování do budoucna, - narůstající administrativní zátěž, - přetrvávající nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce, modernizace, velké opravy, - neochota a nedostatečná motivace některých pedagogů k dalšímu vzdělávání a zavádění inovativních metod výuky, - legislativní změny a z nich vycházející vzrůstající požadavky na provoz škol.

▪ *Nové a inovativní formy výuky, které podporují zejména rozvoj kompetencí v oblasti gramotností (čtenářské, matematické, přírodovědné, ICT atd.) a technické zručnosti, zvyšují nároky na vybavení odborných učeben a pořízení učebních pomůcek. V dalším období je nutné se na tuto oblast zaměřit a současně podporovat také opravy a rekonstrukce budov, jejichž stav je nevyhovující. MŠMT podporuje, stejně jako u MŠ, snižování počtu žáků ve třídách, které však současně vyvolává ve školách potřebu vyššího počtu učeben.*

1.4 Zájmové vzdělávání, stravovací služby ve školách, tělovýchova a technický stav

1.4.1 Školní družiny

Školní družiny jsou formou zájmového vzdělávání a zřizují se dle školského zákona a vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění. Družiny slouží k výchově, vzdělávání, poskytují žákům aktivity potřebné pro rozvoj žáků ve sportovní a zájmové činnosti, ale poskytují také odpočinkové aktivity. Žáci mají možnost využít času stráveného ve školní družině k přípravě na vyučování. Družiny napomáhají smysluplně naplňovat volný čas žáků po vyučování.

Školní družiny poskytují vzdělávání podle vlastního vzdělávacího programu. Školní vzdělávací program umožňuje školním družinám se profilovat podle zájmů a potřeb žáků. Školní družiny jsou přednostně určeny žákům 1. – 5. tříd a dětem v přípravné třídě.

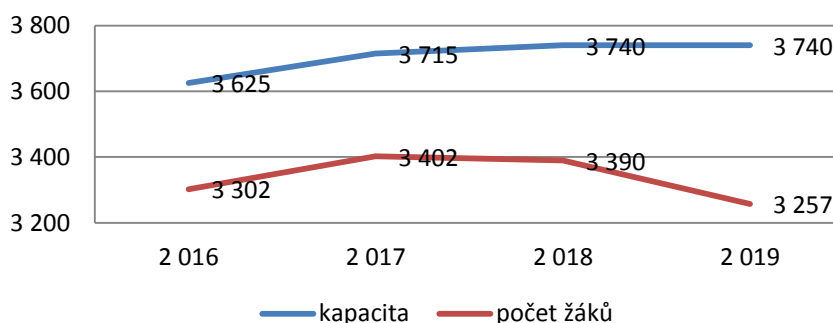
Všechny základní školy zřizované statutárním městem Olomouc organizují pro zájmové vzdělávání školní družinu. **Kapacita** školních družin je **3 665 žáků**.

Školy obvykle přijímají k zájmovému vzdělávání do školních družin žáky 1. a 2. tříd, výjimečně 3. tříd. Pro přijetí žáků 4. a 5. tříd již školy nemají kapacitu. **Kapacita školních družin je omezena prostorovými možnostmi škol.**

Školní družiny nemají ve většině škol samostatné třídy. Aby bylo možné rodičům žáků vyhovět, vznikají další oddělení družiny v kmenových třídách, to však není možné ve všech školách a i toto možné řešení má různá omezení (ŠD nelze zřídit ve třídách 2. stupně ZŠ z důvodu odpolední výuky, nelze ji také zřídit ve třídách se speciálním vybavením apod.).

I když celkový počet žáků ve školních družinách klesá, kapacita mírně stoupá. Je důležité, v jaké lokalitě se škola nachází, kolik dětí v lokalitě žije – to má vliv nejenom na naplněnost mateřských a základních škol, ale také školních družin. Některé družiny mají kapacitu naplněnou a nemohou již vyhovět všem žádostem rodičů o přijetí žáka k zájmovému vzdělávání. Takové školy následně požadují navýšení kapacity. Naopak jiné školy mají kapacitu volnou, ale požadují vybudování samostatných tříd, aby došlo k uvolnění kmenových učeben.

Kapacita školních družin a počet žáků

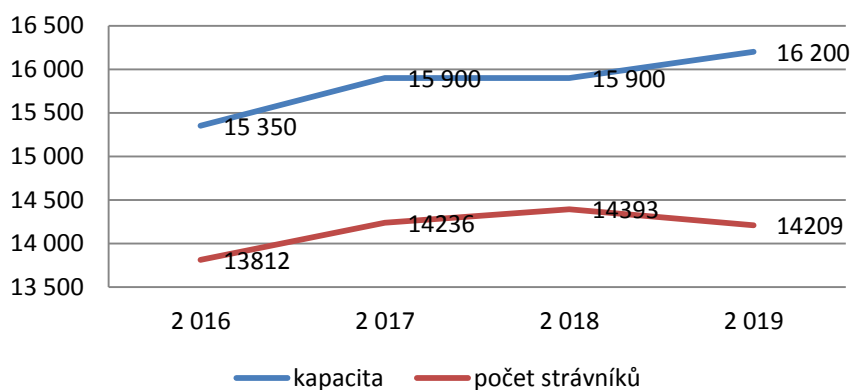

Plnění Koncepce 2015 – 2020 – Cíl 4 Rozvoj zájmového vzdělávání

- I když vzniká v současné době velký tlak na rozšíření kapacity školní družiny, ŠD se nepodařilo vybudovat jako nadstavbu objektu ŠD a ŠJ v ZŠ Zeyerova.
- ***V současné době nelze vyhovět v umístění k zájmovému vzdělávání žákům zejména 4. a 5. tříd. Toto je možné řešit pouze budováním nových učeben pro školní družinu a jejich dostatečným vybavením pro zájmové vzdělávání.***

1.4.2 Školní jídelny

Školní stravování žáků zajišťuje **10 školních jídelen** – 9 v základních školách a 1 v mateřské škole – **s kapacitou 16 200 jídel**. Kapacita byla od roku 2015 rozšířena o 850 jídel. Rozvoz jídel je zajištěn zaměstnanci odboru školství, oddělení středisko rozvozu stravy do školních výdejen, tj. do základních a mateřských škol, které nemají vlastní školní jídelnu. Školní jídelny zajišťují stravu také pro žáky ve školách jiných zřizovatelů a tzv. cizím strávníkům. S nárůstem počtu žáků ve školách dochází k nárůstu počtu strávníků. Počet strávníků a kapacita školních jídelen je každoročně hodnocena a v případě potřeby jsou přijímána opatření jak navyšování kapacity v rejstříku škol a školských zařízení, tak, pokud již není možné kapacitu navýšit z prostorových a hygienických důvodů, uvolňování kapacity pro žáky – dochází např. k omezení počtu cizích strávníků a strávníků ze škol jiných zřizovatelů. Po uvolnění kapacity snížením počtu strávníků - žáků je volná kapacita školních jídelen opět nabídnuta k využití cizím strávníkům a školám jiných zřizovatelů. Školní jídelny si dlouhodobě udržují velmi dobrou úroveň a nabízejí kvalitní stravování. Průběžně jsou analyzovány potřeby školních jídelen a je posuzována kvalita vybavení a hospodárnost provozu.

Kapacita a počet strávníků ve školních jídelnách

Školní jídelny k zajištění kvalitního stravování žáků spolupracují s nutriční terapeutkou a Krajskou hygienickou stanicí Olomouckého kraje.

Školní jídelny nabízí rodičům možnost zajistit žákům dietní stravu. Tím je dětem trpícím dietním omezením umožněno stravovat se v rámci školního stravování. Množství a druhy uvařených diet je závislé na počtu žáků s dietním omezením ve školách.

Plnění Koncepce 2015 – 2020 – Cíl 6 Dietní stravování

- Školní jídelny spolupracují s nutriční terapeutkou, jsou organizovány pracovní porady s vedoucími školních jídelen, školní jídelny zajišťující dietní stravování mají pro vaření diet dostatek finančních prostředků, probíhá vstřícná spolupráce s kontrolními orgány.

1.4.3 Tělovýchova a sport

V posledních letech se výrazně změnil životní styl rodin a náplň volného času dětí. Stále více průzkumů odhaluje, jak se pohybová gramotnost dětí zhoršuje. Děti nemají zakořeněné základní pohybové vzorce a návyky, které by měly být základem pro zdravý rozvoj motoriky. Děti do 6 let věku jsou přirozené a mají potřebu se hýbat. Mnohdy však nejsou děti k pohybu motivovány.

Děti od 6 let mají již své povinnosti: pravidelná docházka do školy. Škola dětem umožňuje pohyb v tělocvičně a na hřišti v době vyučování, i po vyučování v rámci činností a kroužků školy. I když mají děti zdánlivě dost pohybu, v mnoha případech pohybové aktivity po příchodu ze školy nepokračují.

Adolescenti, pokud nebyli vedeni k pohybu, se velmi těžko k němu motivují. Mají své vlastní zájmy - počítače, mobily, tablety apod.

To jsou možné příčiny, proč se pohybová gramotnost žáků zhoršuje. Základní školy, MŠMT a kraje se snaží podporovat rozvoj pohybu a sportu žáků pořádáním různých soutěží, vyhlašováním dotačních programů, zařazováním rozvoje tělovýchovy a sportu do projektů apod.

Od roku 2017 podporuje MŠMT ve školách výuku plavání, která má v našem školství tradici již od konce šedesátých let minulého století. Výuka plavání je určena žákům 1. stupně a je součástí školního vzdělávacího programu.

Některé školy, jako ZŠ Heyrovského nebo ZŠ tř. Spojenců, se na rozvoj pohybových a sportovních aktivit přímo zaměřují (sportovní třídy, rozšířená výuka tělesné výchovy, sportovní kroužky, účast na sportovních soutěžích apod.)

Tělocvičny a hřiště však využívá v době po vyučování také veřejnost, ať již k organizovaným nebo neorganizovaným pohybovým aktivitám. Tělocvičny je možné si pronajmout po celý rok (vyjma letních prázdnin), hřiště lze využívat od dubna do konce října.

Tělocvičny i školní hřiště jsou vybavena sportovním náčiním, které je možné si zapůjčit, na provoz hřiště dohlíží v době sezony správce hřiště.

V současné době jsou v provozu hřiště ve školních areálech:¹²

ZŠ Heyrovského 33	ZŠ Demlova 18	ZŠ Helsinská 6
MŠ Svatoplukova 11	ZŠ Náves Svobody 41	MŠ Herrmannova 1
ZŠ Rooseveltova 103	ZŠ Holečkova 10	ZŠ Rožňavská 21
ZŠ Svatoplukova 11	ZŠ Tererovo nám. 1	ZŠ Mozartova 48
ZŠ tř. Spojenců 8	ZŠ Řezníčková 1	ZŠ Nedvědova 17
ZŠ Zeyerova 28		

Tělocvičny, sportovní a dětské areály je nutné udržovat, ale také modernizovat a rekonstruovat v souladu s novými požadavky a trendy v oblasti pohybu a sportu. Některá hřiště jsou již rekonstruována a jejich moderní vybavenost láká více dětí i dospělých k aktivnímu pohybu. Jiná hřiště jsou k rekonstrukci připravována.

Pro budoucnost je důležité rozvíjet pohybové aktivity už od dětství a tento trend bude statutární město Olomouc podporovat.

Základní školy využívají k rozvoji pohybových aktivit žáků Aplikační centrum BALUO Fakulty tělesné výchovy Univerzity Palackého Olomouc. Centrum BALUO nabízí všestrannou pohybovou přípravu dětí ve věku od 4 do 12 let, plavání dětí od 4 do 14 let, ale také pohybové aktivity pro žáky s vývojovými poruchami. Pro pedagogy nabízí centrum BALUO vzdělávání v oblasti nových pohybových a sportovních aktivit nebo jako inspiraci při hodinách tělesné výchovy se žáky s vývojovými poruchami.

¹²<https://prorodinu.olomouc.eu/mista-pratelska-rodine/sportoviste>

Mateřské školy využívají k rozvoji pohybu dětí předškolního věku, k docházce na kurzy plavání, městský krytý bazén. Ve spolupráci s agenturami nabízí in-line bruslení, lyžování, taneční a pohybové kroužky. K tělovýchovným aktivitám mají mateřské školy malý prostor, některé MŠ si musí tělocvičny pronajímat (např. cvičení zajišťují MŠ ve spolupráci se Sokolovnou Olomouc). Mateřské školy se také s dětmi účastní soutěží a projektů (Bavíme se pohybem).

Základní a mateřské školy také spolupracují s Centrem Semafor – děti se učí bezpečné jízdě na koloběžce a kole.

V rámci strategických cílů MAP je rovněž opatření zaměřené na rozvoj pohybových aktivit dětí. Rovněž v rámci projektu IKAP je pedagogům nabízena široká škála vzdělávacích aktivit zaměřených na inovativní metody výuky v oblasti tělovýchovy včetně zaměření na výuku pro žáky se SVP.

Plnění Koncepce 2015 – 2020 – Cíl 5 Rozvoj infrastruktury škol

- V areálu ZŠ Mozartova se podařilo rekonstruovat hřiště, které dnes slouží žákům a veřejnosti. Nepodařilo se však opravit a modernizovat hřiště v areálu ZŠ Demlova.
- ***Oblast tělovýchovy a sportu vyžaduje podporu v oblasti rekonstrukcí a budování tělocvičen v souladu s vývojem nových trendů v oblasti pohybových aktivit a pokračování v rekonstrukcích hřišť, která neslouží pouze škole, ale také veřejnosti.***

1.4.4 Technický stav a infrastruktura

Relativně nejmladší budovou statutárního města Olomouce využívanou ve školství je budova Základní školy Rožňavská 21, Olomouc, která byla otevřena v roce 1995. Relativně proto, že také tato budova je stará již téměř 25 let a vyžaduje provedení větších oprav. Ostatní budovy sloužící školství jsou mnohem starší, většinou byly postaveny ve 20. století, některé ale již v 19. století.

K zajištění kvality vzdělávání patří také kvalitní zázemí a vybavení škol.

Stáří objektů škol se projevuje zastaralými rozvody technického zařízení budov, v jejichž důsledku dochází k haváriím, špatnými střechami, nevyhovujícími tepelnými parametry budov, zastaralým hygienickým zázemím zaměstnanců a žáků, apod. Na školách je potřeba modernizovat infrastrukturu počítačové sítě, což znamená dovybudování konektivity sítě škol, ale také školy dovybavit a rozšířit digitální a informační techniku, která rychle zastarává.

Na drobnější opravy a údržbu budov investovalo statutární město Olomouce prostřednictvím provozních rozpočtů škol od roku 2011 do roku 2018 finanční prostředky ve výši 245 437 000 Kč. Na investice vynaložily školy ve stejném období finanční prostředky ve výši 47 228 000 Kč a statutární město Olomouc z rozpočtu města ve výši 513 909 000 Kč.

I přes nemalé finanční prostředky vložené do obnovy a modernizace infrastruktury škol, školy dále vykazují potřebu investic do infrastruktury. Tyto investice ale nelze realizovat z objemu finančních prostředků, které jsou každoročně uvolňovány v rámci neinvestičních příspěvků zřizovatele na běžné opravy a údržbu objektů škol a nejsou k velkým opravám a rekonstrukcím primárně ani určeny.

Na obnově infrastruktury škol vykazuje statutární město Olomouc dluh ve výši cca 400 mil. Kč. Přestože město investovalo v letech 2015 – 2018 na opravy a stavební investice škol 610 mil. Kč, nestačí tyto pokrýt všechny potřeby škol. Dluh zahrnuje nutné opravy a stavební investice, které se nepodařilo z objektivních důvodů zrealizovat. Jedním z hlavních důvodů byl nedostatek finančních prostředků alokovaných v rozpočtu města na školství.

1.4.5 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
▪ Trvalý zájem rodičů o zájmové vzdělávání ve školních družinách, ▪ schopnost školních jídelen zajistit stravování dětí a žáků také při nárůstu strávníků, ▪ moderní vybavení školních kuchyní, ▪ zájem veřejnosti o provozování sportovních aktivit v tělocvičnách a sportovních areálech a zahradách škol, ▪ schopnost školních jídelen zajistit dietní stravování dětí a žáků.	▪ nedostatečný počet samostatných tříd školních družin, ▪ nedostatečná kapacita školních družin, ▪ nemožnost navýšení počtu tříd ve stávajících prostorách budov škol, ▪ nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce a modernizace tělocvičen, ▪ chybějící podpora financování v rámci dotací z externích zdrojů,
Příležitosti	Hrozby
▪ navýšení počtu tříd školních družin přístavbou objektů, ▪ navýšením počtu tříd školní družiny schopnost školy nabídnout zájmové vzdělávání také žákům 3. až 5. tříd, ▪ modernizací tělocvičen a hřišť základních škol schopnost školy nabídnout pohybové a sportovní vyžití širší veřejnosti, ▪ modernizací zahrad mateřských škol rozšíření nabídky pohybových aktivit také rodičům s dětmi do věku 7 let, ▪ využívání implementačních aktivit MAP a sdílení dobré praxe v rámci zájmového vzdělávání ve školních družinách, ▪ využití dotací v novém programovacím období na modernizace tělocvičen, zázemí pro školní družiny a školní kluby.	▪ přetrvávající nedostatek finančních prostředků na rozšíření kapacit školních družin, ▪ přetrvávající nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce a modernizace tělocvičen, hřišť a zahrad škol.

▪ Odbor školství statutárního města Olomouce se již od roku 2019 zabývá plánem obnovy infrastruktury škol. Snahou odboru školství při plánování je navrátit infrastrukturu škol do stabilizovaného stavu a zajistit její zlepšení v horizontu 10 let s ohledem na rozpočtové možnosti města.

1.5 Vzdělávání

1.5.1 Rovné příležitosti ve vzdělávání

Právo každého na vzdělání definuje Listina základních práv a svobod. Efektivní průběh inkluzivního vzdělávání vyžaduje spolupráci všech aktérů, kteří se na vzdělávání podílejí, a přijetí takových opatření, která povedou k odstranění segregace ve školách.

Segregace se netýká pouze žáků ve školách. Také kvalita škol při poskytování vzdělávání je velmi rozdílná a je závislá na rodinném původu žáků, na sociálně-ekonomickém statusu rodiny. Česko patří mezi 7 zemí OECD, kde je tato závislost největší. To, do které školy žák chodí, vysvětluje 44 % celkových individuálních výsledků žáků. Právě přes rozdílnou kvalitu škol se uplatňuje vliv rodinného původu. Část viny nesou regionální nerovnosti, ale existují další aspekty, které ovlivňují kvalitu škol.

Nerovnosti škol v Česku se zabývá připravovaná Strategie +30. Autoři upozorňují na další důvody nerovností, ale zabývají se i snížením nebo odstraněním těchto důvodů a nastavením spravedlnosti v přístupu ke vzdělávání.

Statutární město Olomouc se snaží o zajištění poskytování stejné úrovně vzdělávání všemi školami již řadu let. Podporuje a podílí se na financování kvalitnějšího vybavení škol, podporuje spolupráci škol, využívání projektů podporující vzdělávání pedagogů, podporuje a účastní se rozšíření personální podpory škol - o školní psychology a asistenty, speciální pedagogy, projektem MAP zaměřeným na vzdělávání a spolupráci škol apod.¹³

Statutární město Olomouc dlouhodobě podporuje také vzdělávání dětí a žáků se specifickými potřebami vzdělávání, dětí a žáků s tělesným postižením (vytváření bezbariérových škol a to částečně nebo úplně), žáků s odlišným mateřským jazykem zajištěním výuky češtiny v určené škole, žáků z odlišného sociokulturního prostředí nebo žáků nadaných a mimořádně nadaných.

MŠMT realizovalo v roce 2018 šetření k zjištění, na které oblasti školství je potřeba zacílit podporu. Hlavním cílem šetření bylo zjištění stavu v podporovaných oblastech, mimo jiné také v oblasti rovných příležitostí ve vzdělávání.

Jak je patrné z vyhodnocení – viz graf „Hlavní podporované oblasti“, školy **oblast rovných příležitostí ve vzdělávání nadále pocítují jako prioritně problémovou**, kterou je nutné podpořit.

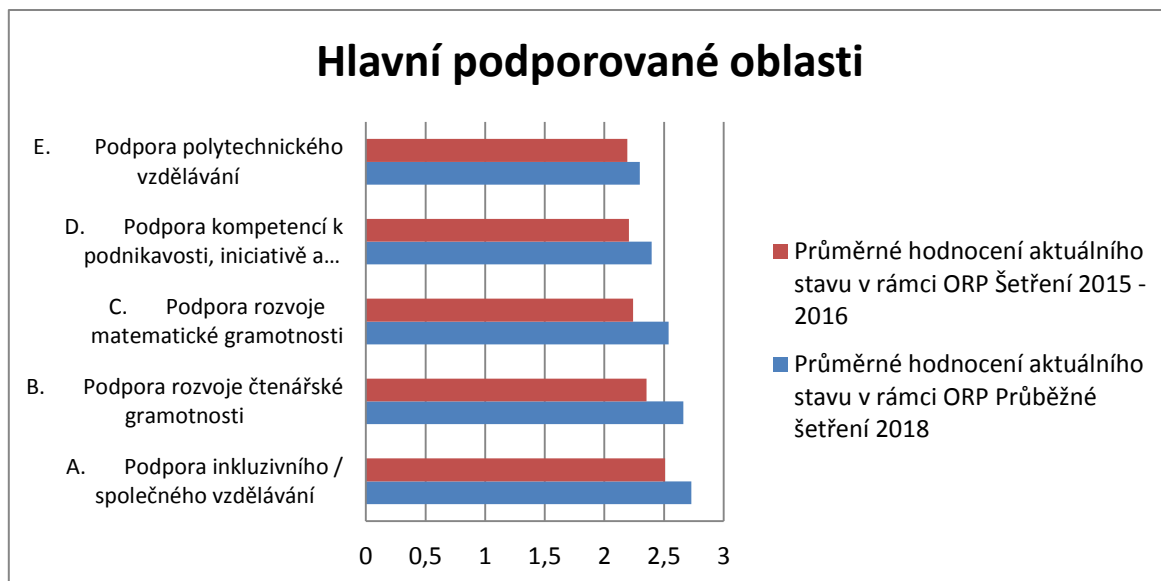
V první řadě je nutné rozvíjet a posilovat kompetence pedagogů, kteří, vzhledem k rozvoji inkluzivního vzdělávání, zejména v posledních letech, mnohdy neumí se specifickými vzdělávacími potřebami dětí a žáků zacházet a neví si rady s různorodými situacemi ve třídě.

K rozvoji kompetencí pedagogů v oblasti rovných příležitostí ve vzdělávání jsou pořádány **aktivity v rámci Místního akčního plánu vzdělávání pro ORP Olomouc**. Jsou zacílené zejména na pedagogy, ale některé aktivity probíhají přímo na školách a jsou určeny jak pedagogům, tak žákům.¹⁴

V rámci MAP bylo také jako nejvyšší potřeba v oblasti inkluzivního vzdělávání identifikováno vzdělání asistentů pedagoga. Nejenom, že je asistentů pedagoga nedostatek, ale jejich vzdělání jak žáka s různými druhy postižení správně vést a spolupracovat s učitelem, je nedostatečné. Asistenti se tyto dovednosti učí až v reálné situaci, což je nedostačující. V rámci projektu MAP aktivně pracuje pracovní skupina pro rovné příležitosti složená z odborníků včetně zástupců škol a řeší problémy a plánuje aktivity v oblasti rovných příležitostí a spolupracuje na aktualizaci strategického dokumentu MAP.

¹³ Také Popis potřeb škol <https://map.olomouc.eu>

¹⁴ více viz <https://map.olomouc.eu/>

Inkluzivním vzděláváním se zabývá také **Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje**, který mimo pořádání aktivit pro pedagogy zpracoval **Školskou inkluzivní koncepci Olomouckého kraje pro období 2020 – 2021**.

Školskou inkluzivní koncepcí definoval v akčním plánu 4 obecné priority a obecné cíle priorit:

1. Rovný přístup ke vzdělávání, cíl: Podporovat rovnost v přístupu ke vzdělávání na všech úrovních škol, která umožní každému dítěti, žákovi, studentovi plně rozvinout své schopnosti ve společnosti svých vrstevníků a zajistit rovnost v přístupu ke vzdělávání na všech stupních škol a omezit vnější selektivitu vzdělávacího systému,
2. Školská poradenská zařízení (ŠPZ) a školní poradenská pracoviště (ŠPP), cíl: Významná podpora činností ŠPP na základních a středních školách,
3. Rozvoj potenciálu všech dětí, žáků, studentů, cíl: Významná podpora aktivit školních i mimoškolních institucí směřujících k rozvoji potenciálu všech dětí, žáků, studentů,
4. Společný postup zřizovatelů škol a školských zařízení, cíl: Podporovat strategické a akční plánování ve vzdělávání.

Olomoucký kraj v rámci Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání realizuje aktivity pro rozvoj kompetencí a dovedností pedagogů v oblasti inkluzivního vzdělávání na území Olomouckého kraje.

Na národní úrovni řeší a stanovuje priority **Inkluzivní plán vzdělávání na období 2019 – 2020** (MŠMT, v současné době probíhá jeho aktualizace). Cílem akčního plánu je zlepšit podmínky pro realizaci změn v oblasti inkluze.

Na podporu inkluzivního vzdělávání realizuje MŠMT tzv. individuální systémové projekty:

1. Podpora kvalitních poradenských služeb ve školách a školských zařízeních zaměřených na podporu inkluze,
2. Inkluzivní vzdělávání a podpora škol krok za krokem (APIV A),
3. Podpora inkluzivního vzdělávání v pedagogické praxi (APIV B).

Nově by do personální podpory školy mohla být začleněna pozice sociálního pedagoga do zákona o pedagogických pracovnících. Náplní sociálního pracovníka by byla pomoc zlepšit preventivní působení na děti a žáky, zlepšení spolupráce s rodinou a orgány sociálně-právní ochrany dětí. Součástí práce sociálního pedagoga by mohlo být poskytování mediace mezi školou, rodiči a institucemi jako je již zmiňovaný OSPOD, policie, státní zástupci nebo zdravotnická zařízení a pomoc s právními a sociálními náležitostmi.

Sociální práce ve školách je stále častěji diskutovaným tématem. MŠMT má na základě kvalifikovaných odhadů přehled o počtu škol, které vzdělávají romské žáky a také přehled o počtu romských žáků.

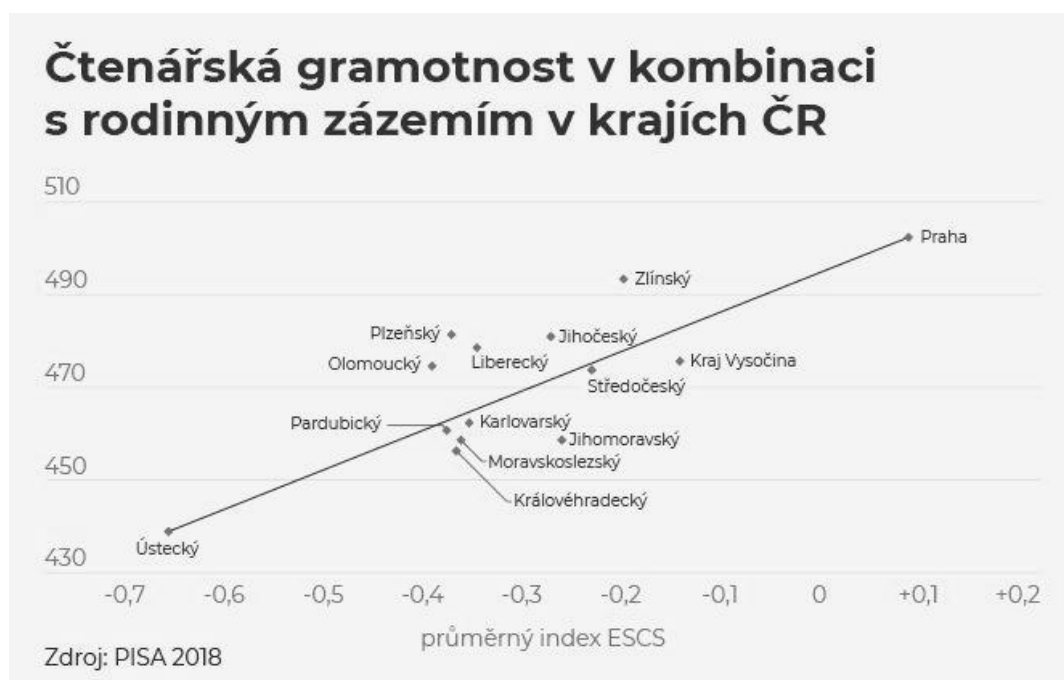
MŠMT se v oblasti poskytování kvalitního inkluzivního vzdělávání zaměřuje na vzdělávání pedagogických pracovníků, posilování kompetencí pedagogů škol v postupech individualizace ve vzdělávání a zvyšování kompetencí pedagogických a poradenských pracovníků v oblasti realizace inkluzivního vzdělávání.

Záměrem statutárního města Olomouce je nadále podporovat vzdělávání **žáků se specifickými vzdělávacími potřebami** zejména v oblasti budování kvalitně vybavených učeben, odstraňování překážek pro **děti a žáky s omezenou pohyblivostí** (bezbariérovost nebo částečná bezbariérovost škol), podporovat **vzdělávání mimořádně nadaných žáků** v oblasti pedagogických pracovníků a v pořizování učebních pomůcek a **jazykové přípravy žáků**, kteří přicházejí do školy s různou úrovní znalostí češtiny (žáci rodičů cizinců, žáci pobývající dlouhodobě v zahraničí, kteří se vrací zpět do země a další).

1.5.2 Rozvoj gramotnosti

1.5.2.1 Čtenářská gramotnost

- Pokud se budeme opírat o výsledky mezinárodního šetření PISA¹⁵, výsledky vzdělávání žáků v jednotlivých krajích jsou výrazně rozdílné. Velmi významnou roli hraje socioekonomický a kulturní status rodin, který ovlivňuje výsledky žáků ve vzdělávání. Nejhorší výsledky vykazuje Ústecký kraj, nejlepší potom Praha, která má také nejlepší socioekonomický status. **Olomoucký kraj dosáhl průměrného indexu ESCS -0,4** (ESCS index kombinuje informace o dosaženém vzdělání a povolání rodičů s informacemi o vybavenosti domácnosti a jejích kulturních a vzdělávacích zdrojích. Kladná hodnota indexu odpovídá lepšímu sociálnímu, kulturnímu a ekonomickému zázemí, než je průměr zemí OECD, záporná hodnota znamená horší zázemí (zdroj: PISA).

¹⁵ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/bude-vase-dite-ve-skole-uspesne-zalezi-ve-kterem-kraji-zijete-84253>

Vliv sociálního původu dětí na výsledky vzdělávání se mezi roky 2006 a 2015 ještě posílil. To má také vliv na kvalitu škol, které se dělí na elitní a průměrné, ne-li až podprůměrné.

V testování žáků v šetření PISA lze dosáhnout až úrovně 6, přičemž základní průměrná gramotnost je v úrovni 2. U žáků, kteří nedosáhli ani základní úroveň gramotnosti 2 je velké riziko, že předčasně opustí vzdělávací systém.

- Součástí Místního akčního plánu vzdělávání je **Pracovní skupina pro rozvoj čtenářské gramotnosti**. V rámci svých aktivit připravuje a realizuje pro pedagogy aktivity v oblasti čtenářské gramotnosti. Prostřednictvím vzdělávání pedagogů je podporována výuka žáků s využitím nových metod a poznatků ve vzdělávání.

Pracovní skupina při vytipování aktivit pro rozvoj čtenářské gramotnosti vychází ze závěrů šetření realizovaného MŠMT a Popisu potřeb škol. Z agregovaných dat vyplývají oblasti, ve kterých školy pociťují potřebu zlepšení.

Pracovní skupina pro čtenářskou gramotnost MAP identifikovala potřebu vzdělávání dětí již v **předškolním věku**. V tomto věku se vyvíjí vyjadřování a komunikace a zavedení čtenářské „pregramotnosti“ již v mateřských školách by přispělo k celkovému rozvoji dítěte. V oblasti čtenářské gramotnosti je potřeba podporovat **vzdělávání pedagogů** mateřských škol.

Budování čtenářských dílen a koutků a projektová výuka jsou pouze příklady, jakou formou je možné čtenářskou (pre)gramotnost podpořit.¹⁶

- MŠMT připravuje dokument Hlavní směry vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ (uváděný také jako „Strategie +30“). Hlavním cílem Strategie +30 je stanovení priorit a cílů vzdělávací politiky do roku 2030. Strategie +30 se zaměřuje na změnu vzdělávacího obsahu (zabývá se potřebou provedení revize Rámcových vzdělávacích programů a Školních vzdělávacích programů) i způsobu jeho předávání (OECD, 2019). Ve strategii je zdůrazněna také **potřeba práce s chybou**, na kterou se vzdělávací systém dosud nezaměřoval.

- MŠMT provedlo srovnání dosažené úrovně žáků v jednotlivých krajích. Dosažené úrovně v krajích jsou znázorněny na následujícím grafu.

V Olomouckém kraji nedosáhlo 22 % testovaných žáků ani základní úrovně (v Ústeckém kraji nedosáhlo základní úrovně 35,6 % žáků). Úroveň 2, tedy základní úrovně, dosáhlo 29,3 % žáků, 5. úroveň 2,5 % žáků. **Na nejvyšší 6. úroveň nedosáhl ani jediný žák v Olomouckém kraji.**

- **Žákům** přicházejícím do školy **s různou úrovní znalostí češtiny** poskytuje pomoc formou výuky českého jazyka Fakultní základní škola Olomouc, Hálkova 4. Tato škola má dlouhodobé zkušenosti s výukou českého jazyka žáků s odlišným mateřským jazykem a žáků rodičů cizinců.

Graf

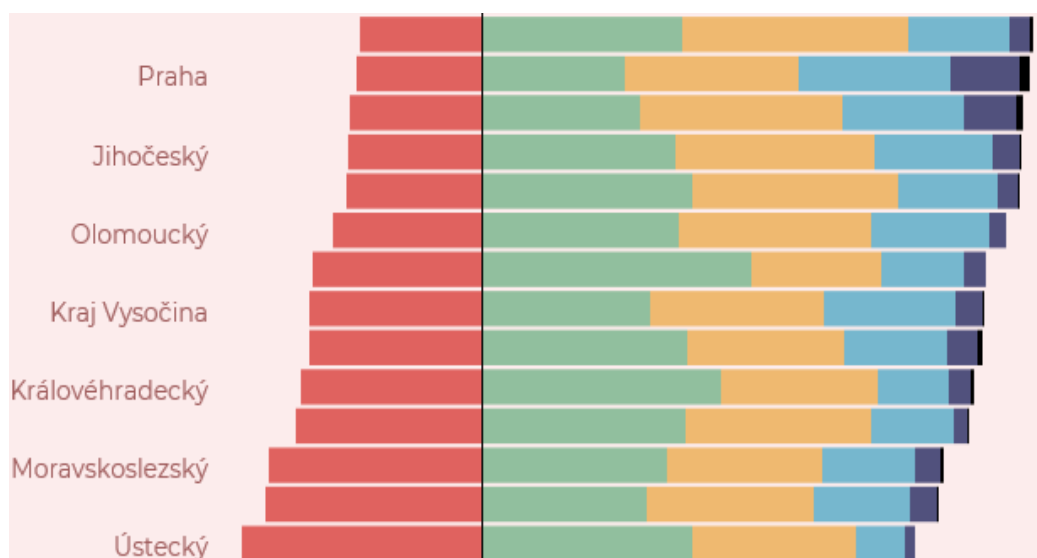
Dosažená úroveň čtenářské gramotnosti (podíl žáků v procentech)

- Pod úrovní ● Úroveň 2 ● Úroveň 3 ● Úroveň 4 ● Úroveň 5 ● Úroveň 6

Pořadí krajů: *Plzeňský*, Praha, *Zlínský*, Jihočeský, *Liberecký*, Olomoucký, *Karlovarský*, Kraj Vysočina, *Středočeský*, Královéhradecký, *Pardubický*, Moravskoslezský, *Jihomoravský*, Ústecký (zdroj: PISA)¹⁷

¹⁶ Podrobnější informace o MAP na <https://map.olomouc.eu> včetně Popisu potřeb škol

¹⁷ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/bude-vase-dite-ve-skole-uspesne-zalezi-ve-kterem-kraji-zijete-84253>

- Další aktivity vedoucí k rozvoji čtenářské gramotnosti dětí a žáků pořádá **Knihovna města Olomouce**. Knihovna má každoročně připraveny aktivity pro předškolní děti i školní žáky, ale také pro pedagogy. S rozvojem čtenářství současně knihovna seznamuje pedagogy s novými knižními tituly pro každou věkovou skupinu, včetně světové literatury. Získané poznatky a zkušenosti předávají pedagogové svým žákům. Dobrým nástrojem pro rozvoj čtenářské gramotnosti je sdílení zkušenosti mezi pedagogy škol, příklady dobré praxe.

1.5.2.2 Matematická gramotnost

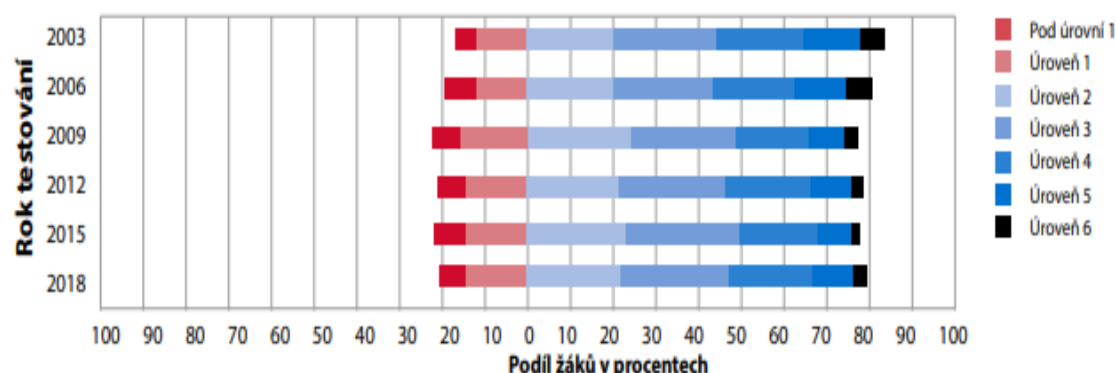
- Stejně jako v čtenářské gramotnosti také v matematické gramotnosti ovlivňuje výsledky z matematiky socioekonomický status. V ČR v mezinárodním šetření PISA vysvětluje **socioekonomický status 18 % rozdílu** ve výsledcích z matematiky (průměr v zemích OECD je to 14 %).

V ČR dosáhlo dle výsledků PISA v matematice **druhé a vyšší úrovně 80 % žáků** (v zemích OECD to je 78 % žáků). **Páté a vyšší úrovně** matematické gramotnosti dosáhlo **asi 13 % žáků**.

Nejvyšší úrovně v matematické gramotnosti dosáhli žáci šesti asijských zemí. Ve vybraných provinciích Číny dosáhlo páté a vyšší úrovně přes 44 % žáků.

V následujícím grafu je zobrazen vývoj úrovně matematické gramotnosti žáků od roku 2003. **V roce 2003 dosáhlo nejvíce žáků úrovně 5 a 5 a více a nejméně žáků druhé a nižší úrovně. Od roku 2015 má úroveň matematické gramotnosti mírně stoupající tendenci.**

Obrázek 3.3 Zastoupení českých žáků v matematických gramotnostních úrovních od roku 2003 (PISA 2018 – matematická gramotnost)

18

- Rozvoj matematické gramotnosti je také podporován projektem MAP vzdělávání pro ORP Olomouc. Z agregovaných dat Popis potřeb škol, šetření MAP, lze vyvodit, v jakých oblastech matematické gramotnosti pociťují školy potřebu podpory, ale také v jakých oblastech matematické gramotnosti škola sama vyvíjí aktivity.

V projektu MAP vzdělávání pro ORP Olomouc je zřízena **Pracovní skupina pro rozvoj matematické gramotnosti**. Realizační tým MAP zajišťuje aktivity podporující rozvoj kompetencí pedagogů a představení nových metod a postupů při výuce matematiky.

Také v matematické gramotnosti je třeba podporovat získávání kompetencí již v předškolním věku dítěte. V rámci aktivit MAP jsou pořádány také aktivity pro rozvoj matematické **pregramotnosti** určené pedagogům mateřských škol.

- Připravovaná Strategie +30 se zaměřuje na rozvoj matematické gramotnosti, jejímž obsahem je **rozvoj finanční gramotnosti, tak potřebné pro aktivní občanský, profesní i osobní život**. Opět potřeba zavedení **práce s chybou**, která se prostupuje všemi gramotnostmi.

MŠMT v rámci svých činností neprovádělo testování žáků v matematické gramotnosti po jednotlivých krajích jako je to u čtenářské gramotnosti. Nicméně úroveň žáků je zřejmá z výsledků mezinárodního šetření PISA2018.

1.5.2.3 Přírodovědná gramotnost

- Podle Mezinárodního šetření PISA je přírodovědná gramotnost definována jako “schopnost přemýšlet a jednat ve všech věcech souvisejících s přírodními vědami a jejich principy jako aktivní občan”.

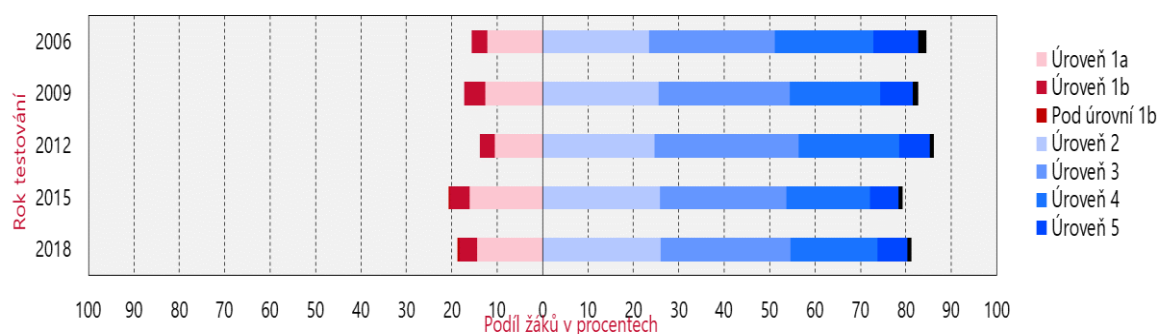
V přírodovědné gramotnosti se čeští žáci umístili na 21. místě. V požadovaném rozmezí úrovně **dosáhlo 81 % žáků druhé a vyšší úrovně gramotnosti**. Žáci dokáží správně vysvětlit přírodní jevy a využít svých znalostí k vyvození závěru na základě dostupných informací a dat. Přibližně 8 % žáků dosáhlo v šetření PISA vynikajících výsledků, dosáhli 5. a 6. úrovně gramotnosti.

¹⁸ Prezentace doc. PhDr. Hana Marešová, Ph.D., MBA pro PS MAP II vzdělávání pro ORP Olomouc

https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/PDF_el._publikace/Mezin%3%a1rodn%3%ad%20%c5%a1et%c5%99en%c3%ad/PISA_2018_narodni_zprava.pdf

Zastoupení žáků v úrovních přírodovědné gramotnosti od šetření PISA v roce 2006

2018						
Zastoupení žáků v přírodovědných gramotnostních úrovních v %	2006	2009	2012	2015	ČR	Průměr OECD
Pod druhou úrovní	16	17	14	21	19	22
Úroveň 5 a vyšší	12	8	8	7	8	7

Zastoupení českých žáků v přírodovědných gramotnostních úrovních od roku 2006 (PISA 2018 – přírodovědná gramotnost)

- Přírodovědnou gramotností a jejím rozvojem se zabývá také Místní akční plán vzdělávání pro ORP Olomouc. V oblasti přírodních věd jsou pořádány teoretické a praktické aktivity k rozvoji této gramotnosti. V rámci environmentální výchovy a vzdělávání dětí a žáků.

Školy a realizační tým MAP spolupracují v rozvoji znalostí z oblasti přírodních věd s Centrem ekologických aktivit, o.p.s. – Sluňákov a Pevností poznání Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého Olomouc.

- Připravovaná Strategie +30 také v oblasti přírodních věd klade důraz na změnu obsahu a způsobu vzdělávání. Proměnu je třeba, dle Strategie +30, zaměřit na rozvoj osobnosti komplexně.

1.5.2.4 Digitální gramotnost

V souvislosti se stále se rozšiřujícím významem digitálních technologií a jejich dopadem do běžného života každého z nás, by měla také oblast vzdělávání reagovat na rychlý rozvoj digitalizace. V důsledku to neznamená pouze zajištění výukových prostředků a techniky pro **rozvoj informačních gramotností, digitálních kompetencí a informatického myšlení žáků**, ale především to znamená **systematičtější přístup k přípravě učitelů** na změny ve společnosti v oblasti digitálních technologií. Protože využívání digitálních technologií dnes už zasahuje také výuku v mateřských školách, je třeba se v oblasti digitálních dovedností zaměřit také na vzdělávání pedagogů mateřských škol. Je nutné, aby na školách působili pedagogové, kteří mají dostatečné digitální dovednosti a dokázali ovládat digitální zařízení využívaná v běžném životě.

V současné době jsou školy vybaveny počítači, interaktivními tabulemi či tablety, ale technika rychle zastarává – uvedlo 49,5 % škol v dotazníkovém šetření provedeného MŠMT, technologie jdou ve vývoji neustále dopředu a škola nemá dostatek finančních prostředků na obnovu vybavení podle nejnovějších trendů vývoje ani pro pedagogy – jako příčinu finanční stránku uvedlo 73,5 % škol v dotazníkovém šetření MŠMT. Na školách chybí pro pedagogy pevné PC, notebooky, tablety, což může být jednou z příčin, proč pedagogové více nevyužívají ve výuce digitálních a informačních technologií.

Školy nemají dostatek vybavení ani k zapůjčení žákům ze sociálně znevýhodněného prostředí v případě plnění úkolů prostřednictvím informačních technologií.

Ve školách je potřeba dovybudovat konektivity sítě škol k veřejnému internetu a vnitřní konektivity sítě škol.

V šetření **Identifikace potřeb škol** v rámci aktivit Místního akčního plánu vzdělávání pro Olomouc bylo školami, jako **4. nejdůležitější potřeba podpory** spolu s rozvojem čtenářské gramotnosti, identifikováno digitální vzdělávání.¹⁹

Získání digitálních kompetencí, praktické využití informačních technologií vyžaduje také dodržování bezpečnostních pravidel. Kyberšikana již není pouze slovo, ale realita, která ubližuje dospělým a stále více dětem. Kyberšikaně se věnuje také Místní akční plán vzdělávání pro ORP Olomouc a v rámci aktivit projektu pořádá z oblasti kyberšikany akce pro výchovné poradce, ostatní pracovníky škol, rodiče.

Bezpečné využití digitálních technologií by mělo být součástí každé výuky.

MŠMT připravuje nový dokument **Strategie digitální gramotnosti do r. 2030**.

Strategie digitální gramotnosti ČR do roku 2020, MŠMT si stanovuje za cíl otevřít vzdělávání novým metodám a způsobům učení prostřednictvím digitálních technologií, zlepšit kompetence žáků v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi a rozvíjet informatické myšlení žáků. Sedm hlavních směrů intervencí je: zajistit nediskriminační přístup k digitálním vzdělávacím zdrojům, podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení žáků, podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení učitelů, budování a obnovu vzdělávací infrastruktury, podpořit inovační postupy, sledování, hodnocení a šíření jejich výsledků, zajistit systém podporující rozvoj škol v oblasti integrace digitálních technologií do výuky a do života školy a zvýšit porozumění veřejnosti cílům a procesům integrace technologií do vzdělávání.

1.5.3 Polytechnické vzdělávání

ZŠ by měla na 1. stupni nabízet kvalitní polytechnické vzdělávání (včetně rozvoje manuální zručnosti), na 2. stupni zajistit rozvoj technického myšlení, manuální zručnosti a tvořivosti a především upevnění vědomostí a dovedností, navíc vytvářet žákům příležitosti pro odpovědné kariérní rozhodování širším uplatněním kvalitního kariérového poradenství (volba povolání nebo dalšího vzdělávání), zařazením výukových aktivit představujících jednotlivé profese, odvětví a využití školních poznatků v životě a v práci (motivace pro vzdělávání a přípravu na povolání) a koncepčním důrazem na matematiku a polytechnické vzdělávání (konkrétně zaměřená motivace pro vzdělávání a přípravu na technická povolání v segmentu ohroženém nedostatkem kvalifikovaných pracovníků a odborníků).

Rozvoj polytechnického vzdělávání je podporován také na národní úrovni. MŠMT vyhláší i programy na podporu vzdělávání pedagogů v této oblasti.

Problémem je také nedostatečná vybavenost škol (oproti víceletým gymnáziím), chybějící učitelé obecně, a to zejména ti s potřebnou kvalifikací k výuce,

¹⁹ Viz. <https://map.olomouc.eu>

Školy v oblasti polytechnického vzdělávání v současné době spolupracují zejména s Centrem ekologických aktivit Sluňákov. Centrum Sluňákov současně pomáhá v dětech a žácích formovat pozitivní vztah k životnímu prostředí a rozvíjet přírodovědné obory. Dále školy spolupracují s Univerzitou Palackého Olomouc, Okresní a Krajskou hospodářskou komorou, s olomouckými firmami a podnikateli nebo Olomouckým krajem v rámci projektu Implementace krajského akčního plánu vzdělávání.

Zřizovatel buduje ve školách polytechnické i přírodovědné učebny a současně je vybavuje kvalitními učebními pomůckami, nářadím, nástroji, materiálem v souladu se současnými trendy a požadavky na podporu zájmu o technické a přírodovědné obory.

Rozvoj polytechnického vzdělávání je podporován také projektem Místní akční plán vzdělávání pro ORP Olomouc, který v rámci plánovaných aktivit realizuje také vzdělávání pedagogů v této oblasti. Pedagogové jsou seznamováni s novými trendy technických oborů, seznamují se s metodami a pomůckami, které mohou využít při výuce žáků. Současně je rozvíjena spolupráce mezi školami (základními, mateřskými, středními).

Polytechnické vzdělávání začleňují do svých ŠVP už mateřské školy. V mateřských školách vznikají na podporu polytechnického vzdělávání koutky vybavené kutilským nářadím, kreativní dílny, přestílkové koutky. Mateřské školy pořádají projektové dny, v kterých seznamují pomocí kreativních stavebnic děti s prací zedníků, instalatérů, elektrikářů, architektů ... Využívají k činnostem dětí také didaktické pomůcky z oblasti přírodních věd jako je magnetismus či optika. Pedagogové rozvíjejí spolupráci se středními a základními školami.

1.5.4 Rizikové chování dětí a mládeže

Ve školách se pedagogové stále častěji potýkají s nežádoucími rizikovými projevy chování dětí a žáků. Řešení takových projevů chování není jednoduché zvláště, pokud rodina nespolupracuje nebo dokonce problémové chování žáka popírá.

Je důležité včas problém identifikovat, i když identifikace není jednoduchá. Žáci projevy rizikového chování umí před pedagogy skrývat, o to větší důraz je kladen na včasnou depistáž.

Rizikové chování má různou podobu: fyzickou, psychickou, v sociálních a společenských vazbách atd.

Nejčastější projevy rizikového chování ve školách jsou:

- šikana, kyberšikana,
- psychická i fyzická agresivita vůči žákům a stále častěji také vůči pedagogům a ostatním pracovníkům školy,
- užívání návykových látek (alkohol, cigarety, omamné látky), zde se projevuje nepatřičná vysoká společenská tolerance,
- záškoláctví a skryté záškoláctví, a to mnohdy s podporou rodičů,
- vyloučení jedinců z kolektivu,
- projevy rasismu a xenofobie,
- ale také zanedbávání, zneužívání či týrání dítěte.

Na **základních školách** se na procesu prevence rizikového chování podílejí školní metodici prevence, kariéroví a výchovní poradci a třídní učitelé. Pouze na některých školách funguje celé školní poradenské pracoviště s vlastním zázemím a do procesu je zapojen také speciální pedagog a školní psycholog (školy tyto pracovníky nemají).

Školní metodici prevence úzce spolupracují s krajskými koordinátory prevence, OSPOD, Městskou policií a Policií ČR a neziskovými organizacemi, jejichž programy se zaměřují na

předcházení nežádoucích jevů chování, i když dosud nebylo realizováno opatření, vedoucí ke snížení počtu přímé vyučovací povinnosti pro školní metodiky prevence.

Odborníci na školách pracují s jednotlivci i třídními kolektivy. Pořádají pro žáky semináře, workshopy, poskytují metodickou podporu pedagogům, spolupracují s Pedagogicko-psychologickou poradnou a Speciálním pedagogickým centrem.

Olomoucký kraj v dokumentu zabývajícím se prevencí rizikového chování stanovil priority a cíle k dosažení účinného výkonu prevence.²⁰

Mimo krajskou úroveň má také velký význam výkon primární prevence zajišťovaný oblastními metodiky prevence v PPP a SPC Olomouckého kraje a školními metodiky prevence. K systémovému vedení školních metodiků prevence jsou pořádány Krajské konference primární prevence spolu s PPP a SPC, porady školních metodiků prevence, které jsou zajišťovány oblastními metodiky prevence v PPP a SPC, jedenkrát za dva roky Konference primární prevence rizikového chování ve spolupráci s Katedrou psychologie FF UP a Konference pro výchovné poradce a metodiky prevence.

Na národní úrovni MŠMT metodicky vede a koordinuje síť koordinátorů prevence.

V **mateřských školách** se pedagogové nejvíce setkávají s poruchami chování u dětí předškolního věku – děti svým chováním ohrožují na zdraví jak své vrstevníky, tak i pedagogy. Velkým nedostatkem na trhu je vzdělávání pedagogů mateřských škol právě v oblasti rizikového chování dětí již v předškolním věku a poradenství dětských psychologů pro mateřské školy.

1.5.5 SWOT analýza vzdělávání

Silné stránky	Slabé stránky
▪ Ochota investovat do vzdělávání, ▪ podpora vzdělávání dětí a žáků se SVP na celostátní úrovni – legislativní rámec zaručující stabilní podporu, ▪ spolupráce ZŠ a MŠ s UPOL v oblasti klíčových kompetencí, ▪ podpora polytechnického vzdělávání budování odborných učeben, ▪ spolupráce s policií, OSPOD, PPP, SPC a dalšími organizacemi při výskytu a řešení rizikového chování žáků, ▪ podpora při zavádění nových metod výuky do ŠVP.	▪ Klima školy ovlivněné technickým stavem budov, ▪ nepřívětivé podmínky při vzdělávání - velký počet žáků ve třídách, ▪ nedostatečná podpora supervizí pedagogů, ▪ nedostatečný prostor pro projektovou a mezipředmětovou výuku, ▪ zastaralé počítačové vybavení, ▪ nedostatek finančních prostředků na nákup nových digitálních technologií, ▪ nedostatečné materiálně technické zázemí k rozšíření volnočasových aktivit, tělocvičny, hřiště, učebny pro školní družiny.
Příležitosti	Hrozby
▪ Využití dotačních titulů ke zkvalitnění vzdělávání pedagogů a žáků, ▪ zesílení spolupráce s UPOL ve vzdělávání, ▪ posílení distančního vzdělávání žáků, ▪ rozšířená nabídka mimoškolní činnosti na podporu rozvoje klíčových kompetencí	▪ Nárůst počtu dětí s projevy rizikového chování, ▪ nepředvídatelné úpravy RVP a legislativy, ▪ nárůst počtu dětí se SVP, ▪ nedostatek kvalifikovaných asistentů pedagogů,

²⁰ www.kr-olomoucky.cz - Krajský plán primární prevence rizikového chování v Olomouckém kraji na léta 2019 - 2022

žáků, ▪ navázání užší spolupráce s Katedrou technické a informační výchovy UPOI, ▪ rozšíření spolupráce s firmami, podnikateli, podniky k podpoře technických oborů, ▪ podpora vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ a ZŠ v oblasti digitálních kompetencí.	▪ nejednoznačné priority ve vzdělávání ze strany MŠMT, ▪ ukončení dotačních programů na personální podporu škol (školní speciální pedagog, psycholog, asistent, chůva), ▪ zabezpečení škol v době výuky, ▪ nedostatek finančních prostředků na pořízení vybavení pro inovativní formy výuky, ▪ neochota pedagogických pracovníků v zavádění nových metod výuky.
---	---

▪ *Jednou z priorit statutárního města Olomouce je podpora výchovy a vzdělávání. V dalších letech bude probíhat podpora rozvoje v oblasti pořizování učebních pomůcek a budování a vybavení odborných učeben v souladu s novými požadavky na vzdělávání. Distanční vzdělávání v době nouzového stavu vyhlášeného vládou ČR také ukázalo potřebu dovybavení škol ICT.*

2 Návrhová část

Obsah:

2. Návrhová část	38
Úvod	40
1. Strategický cíl 1: Efektivní systém kvality výuky a výchovy	41
1.1. Podpora rozvoje gramotností	41
1.2. Podpory polytechnického a řemeslného vzdělávání	41
1.3. Podpora kariérového poradenství	42
1.4. Environmentální výchovy, vzdělávání a osvěta	43
1.5. Podpora tělovýchovy a sportu	43
1.6. Prevence rizikového chování žáků	44
1.7. Podpora efektivního využívání ICT ve výuce	44
1.8. Spolupráce ZŠ a MŠ a zřizovatelů s jinými institucemi	44
1.9. Rovné příležitosti ve vzdělávání	46
1.10. Podpora komunitní školy	47
2. Strategický cíl 2: Infrastruktura škol a vybavení	48
2.1. Podpora polytechnického vzdělávání	48
2.2. Výstavba, rekonstrukce a modernizace sportovních hřišť a tělocvičen	48
2.3. Vybudování a modernizace učeben ICT	49
2.5. Navýšení kapacity základních a mateřských škol	50
2.6. Energetická opatření	50
2.7. Obnova a rozvoj škol	51
Použité prameny a literatura	52

Úvod

Návrhová část vznikala v souladu s hlavními strategickými dokumenty města: Strategickým plánem rozvoje města Olomouce a Místním akčním plánem vzdělávání pro ORP Olomouc. Dokumenty jsou pro vznik Koncepce rozvoje školství klíčové, stejně jako poznatky ze škol z každodenního kontaktu, tzv. poznatky z terénu.

Strategický plán rozvoje města definuje základní cíle rozvoje školství jak v oblasti vzdělávání, tak v oblasti rozvoje infrastruktury škol.

Místní akční plán definuje a realizuje rozvoj vzdělávání dětí, žáků a pedagogů v dokumentu definovaných klíčových kompetencí.

Návrhová část představující stěžejní část celého strategického dokumentu je členěna na tři základní úrovně – vizi, strategické cíle a specifické cíle, které mají dlouhodobý a střednědobý charakter a tvoří její základní strukturu. Zastřešujícím rámcem celé koncepce je vize, která určuje základní směřování města Olomouce v oblasti vzdělávání a rozvoje školství a popisuje budoucí stav, jehož chce město dosáhnout. Vize vychází z již existujících strategií, zohledňuje potřeby a trendy v současném i budoucím rozvoji školství a reaguje na změny ve společnosti. Ke stanovené vizi bude město směřovat prostřednictvím plnění dvou strategických cílů, v rámci kterých bylo specifikováno celkem 16 specifických cílů.

Návrhová část koncepce byla diskutována zaměstnanci odboru školství, mailem byla k připomínkování rozeslána členům pracovního týmu pro tvorbu strategie, ředitelům základních a mateřských škol a členům Komise pro výchovu a vzdělávání a využití volného času a Komise hospodářského rozvoje. V každé platformě je zástupce z odborné a laické veřejnosti. Výsledky připomínkování a vzešlé návrhy byly analyzované a způsob vypořádání připomínek byl zaznamenán.

Tab. č. 1 Struktura návrhové části

Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2021 - 2025		
Vize	Kvalitní výukou a rozvojem osobnosti dětí a žáků pro jejich úspěšný život, k úspěšnému jedinci	
Strategické cíle	1. Efektivní systém kvality výuky a výchovy	2. Infrastruktura škol a vybavení
Specifické cíle	1.1 Podpora rozvoje gramotností	2.1 Podpora polytechnického vzdělávání
	1.2 Podpora polytechnického a řemeslného vzdělávání	2.2 Výstavba, rekonstrukce a modernizace sportovních hřišť a tělocvičen
	1.3 Podpora kariérového poradenství	2.3 Vybudování a modernizace učeben ICT
	1.4 Environmetální výchova, vzdělávání a osvěta	2.4 Navýšení kapacity základních a mateřských škol
	1.5 Podpora tělovýchovy a sportu	2.5 Energetická opatření
	1.6 Prevence rizikového chování žáků	2.6 Obnova a rozvoj škol
	1.7 Podpora efektivního využívání ICT ve výuce	
	1.8 Spolupráce ZŠ a MŠ a zřizovatelů s jinými institucemi	
	1.9 Rovné příležitosti ve vzdělávání	
	1.10 Podpora komunitní školy	

1. Strategický cíl 1: Efektivní systém kvality výuky a výchovy

1.1 Podpora rozvoje gramotností

1.1 Podpora rozvoje gramotností	
Popis cíle, hlavní opatření a aktivity	Rozvoj čtenářských, matematických, jazykových, přírodovědných kompetencí dětí, žáků a pedagogů. Hlavní opatření a aktivity vychází z Místního akčního plánu vzdělávání, který se zabývá rozvojem kompetencí nejenom žáků a pedagogů, ale také dětí mateřských škol. Základy pregramotností v mateřských školách jsou vhodnou přípravou dětí k nástupu do základních škol. V případě pedagogů se jedná o uplatňování nových forem výuky, vč. informačních technologií. V rámci Místního akčního plánu jsou také pořádané aktivity zaměřené na všechny cílové skupiny: děti, žáky, pedagogy.
Cílová skupina	Děti MŠ, žáci ZŠ, pedagogové
Vazba na strategické dokumenty	SMOI (2016): Strategie ITI Olomoucké aglomerace SMOI (2018): Místní akční plán vzdělávání pro ORP Olomouc
Vazby na další cíle	1.6 Prevence rizikového chování žáků 1.7 Podpora efektivního využívání ICT ve výuce
Správce cíle	náměstek primátora odpovědný za odbor školství
Administrátor	odbor školství ve spolupráci s realizačním týmem MAP
Předpokládání realizátoři	Základní a mateřské školy
Partneři	Zřizovatel, Knihovna města Olomouce, UPOL, SŠ, MAP
Indikátory	- Nejsou stanoveny s ohledem na indikátory v MAP, kde jsou sledovány a vyhodnocovány

1.2 Podpora polytechnického a řemeslného vzdělávání

1.2 Podpora polytechnického a řemeslného vzdělávání	
Popis cíle, hlavní opatření, aktivity	Tento cíl se zaměřuje na rozvoj zručnosti dětí a žáků a na zvýšení zájmů o řemeslné obory při volbě budoucího povolání, zvláště u žáků ohrožených školním neúspěchem je zručnost nástrojem pro jejich setrvání ve vzdělávacím systému. Na základních školách se od roku 1990 téměř vytratilo dílenské vyučování a případné pozůstatky učeben na školách jsou již zastaralé. V některých případech, pokud to bude možné, bude za účelem rozvoje polytechnických kompetencí dětí v MŠ možné sdílet odborné učebny ZŠ. Mateřské školy realizují polytechnické vzdělávání také prostřednictvím pěstířských koutků, dílniček, laboratoří. Nadále bude snaha spolupracovat s firmami, středními školami, UPOL (využívání laboratoří) a dalšími vzdělávacími a zájmovými organizacemi. V rámci vzdělávání dětí, žáků a pedagogů podporuje tuto oblast MAP realizací vzdělávacích aktivit.
Vazba na strategické dokumenty	SMOI (2018): Strategický plán rozvoje města Olomouce SMOI (2016): Strategie ITI Olomoucké aglomerace SMOI (2018): Místní akční plán II vzdělávání pro ORP Olomouc Olomoucký kraj (2017): IKAP Olomoucký kraj
Vazby na další cíle	1.3 Podpora kariérového poradenství 1.6 Prevence rizikového chování žáků 2. Infrastruktura škol a vybavení
Správce cíle	náměstek primátora odpovědný za odbor školství
Administrátor	odbor školství ve spolupráci s realizačním týmem MAP, ITI a odborem

	investic
Předpokládání realizátoři	Základní školy a mateřské školy
Partneři	UPOL, SŠ, podnikatelské subjekty, vzdělávací a zájmové organizace
Indikátory	- Počet základních a mateřských škol, ve kterých je výuka realizována v odborných učebnách nebo venkovních prostorách

1.3 Podpora kariérového poradenství

1.3 Podpora kariérového poradenství	
Popis cíle, hlavní opatření a aktivity	Základní školy v rámci šetření projektu MAP II identifikovaly tři hlavní oblasti, na které by se chtěly do budoucna v rámci kariérového poradenství zaměřit: na výuku zaměřenou na směřování žáků k cílené volbě profese, možnost nabídky individuálního kariérového poradenství všem žákům vč. žáků se SVP nebo ze sociálně znevýhodněného prostředí a vytvoření pracovního místa kariérového poradce, který by se zabýval pouze kariérovým poradenstvím. Na většině škol tuto práci vykonává výchovný poradce, u kterého pak bude cílem posílení jeho vzdělávání směrem ke kariérovému poradenství se zaměřením na volbu povolání a výchovu k podnikavosti žáků. Podporu žákům v oblasti kariérového poradenství poskytují také školská poradenská zařízení a kontaktní pracoviště Úřadu práce. Olomoucký kraj a Úřad práce organizují setkávání kariérových poradců, prezenční výstavu oborů vzdělávání SCHOLARIS, Burzu práce a vzdělávání anebo vydávání a distribuci atlasů školství s přehledem oborů vzdělávání. Tento cíl vyžaduje mimo jiná opatření také ukotvení některých potřeb kariérového poradenství v legislativě. Je důležité v rozhodujícím mezníku života žáka, jako je volba povolání, spolupráce kariérového poradce, rodičů a žáka, aby rozhodnutí bylo ve prospěch žáka a jeho budoucí kariérní život. Jednotlivá opatření jsou realizována v rámci projektu MAP. Ta se, kromě pořádání workshopů a setkávání kariérových poradců ve spolupráci s Úřadem práce, zaměřují také na vytvoření databáze regionálních podnikatelů, firem a sdružení a na mapování situace na trhu práce. Kariérovým poradenstvím se zabývá také Strategie ITI Olomoucké aglomerace.
Cílová skupina	Kariéroví poradci ZŠ, žáci
Vazba na strategické dokumenty	SMOI (2018): Místní akční plán vzdělávání pro ORP Olomouc SMOL (2018): Strategický plán rozvoje města Olomouce Olomoucký kraj (2017): IKAP Olomoucký kraj, Olomoucký kraj (2016): Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2020 – 2024 SMOI (2016): Strategie ITI Olomoucké aglomerace
Vazby na další cíle	1.2 Podpora polytechnického a řemeslného vzdělávání 1.6 Prevence rizikového chování žáků
Správce cíle	náměstek primátora odpovědný za odbor školství
Administrátor	odbor školství ve spolupráci s realizačním týmem projektu MAP
Předpokládání realizátoři	Základní školy, Úřad práce ČR – Krajská pobočka v Olomouci
Partneři	UPOL, spolupracující podnikatelé, firmy, sdružení, Krajská hospodářská komora Olomouckého kraje, střední školy, vyšší odborné školy, Olomoucký kraj, školská poradenská zařízení
Indikátory	- Počet zapojených kariérových poradců základních škol, - Další indikátory jsou nastaveny projektem MAP, kde jsou sledovány a vyhodnocovány

1.4 Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta

1.4 Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta	
Popis cíle, hlavní opatření a aktivity	Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta vede děti a žáky k vlastnímu názoru a odpovědnosti za současné i budoucí životní prostředí. V rámci EVVO mezi hlavní aktivity patří třídění odpadu, péče o školní pozemky a zahrádky (př. Bylinná zahrada), realizace projektového dne Den Země atd. Podpora bude i nadále realizována ve spolupráci se Sluňákovem – Centrem ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s., popř. s dalšími institucemi.
Cílová skupina	Děti, žáci, pedagogové
Vazba na strategické dokumenty	SMOI (2018): Místní akční plán vzdělávání pro ORP Olomouc SMOL (2018): Strategický plán rozvoje města Olomouce Olomoucký kraj (2017): IKAP Olomoucký kraj Olomoucký kraj: Koncepce environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty Olomouckého kraje
Vazby na další cíle	2.1 Podpora polytechnického vzdělávání
Správce cíle	náměstek primátora odpovědný za odbor školství
Administrátor	odbor školství ve spolupráci s odborem dotačních projektů a odborem investic
Předpokládání realizátoři	ZŠ, MŠ, Sluňákov – Centrum ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s.
Partneři	SMOI, spolupracující podnikatelé, firmy, sdružení, Technické služby města Olomouce, Flora Olomouc, Olomoucký kraj
Indikátory	- Počet absolvovaných vzdělávacích programů

1.5 Podpora tělovýchovy a sportu

1.5 Podpora tělovýchovy a sportu	
Popis cíle, hlavní opatření a aktivity	Cíl je zaměřen na podporu pohybových aktivit dětí a žáků formou vzdělávání pedagogů v oblasti sportovních a pohybových aktivit a zdravého stylu života dětí a žáků, a to zejména ve vazbě na nové trendy, možnosti pohybových a sportovních aktivit pro děti a žáky včetně žáků s pohybovým omezením a na respektování současného životního stylu dětí a mládeže. K dispozici mají školy vlastní sportovní areály, tělocvičny a zahrady. Tyto využívá v odpoledních hodinách a o víkendech veřejnost, které slouží jako centra komunitních aktivit. Město podporuje formou dotací činnost sportovních a pohybových zájmových organizací. V rámci cíle bude podporován rozvoj spolupráce ZŠ a MŠ s organizacemi zaměřenými na pohyb, sport a zdravý životní styl dětí a mládeže, např. se sportovními centry Lanové centrum Proud, Lanový park Veverák, Akademik sport centrum UPO, Aplikační centrum Baluo UPOI, Centrum Semafor.
Cílová skupina	Děti, žáci, pedagogové
Vazba na strategické dokumenty	SMOL (2018): Strategický plán rozvoje města Olomouce SMOL (2016): Strategie ITI Olomoucké aglomerace Olomoucký kraj (2017): IKAP Olomoucký kraj
Vazby na další cíle	2.2 Rekonstrukce a modernizace sportovních hřišť a tělocvičen 1.9 Rovné příležitosti ve vzdělávání
Správce cíle	náměstek primátora odpovědný za odbor školství
Administrátor	odbor školství ve spolupráci s odborem investic a odborem dotačních projektů
Předpokládání realizátoři	Základní školy, mateřské školy
Partneři	Sportovní a zájmové organizace
Indikátory	- Počet škol spolupracujících se sportovními organizacemi

Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2021 - 2025

1.6 Prevence rizikového chování žáků

1.6 Prevence rizikového chování žáků	
Popis cíle, hlavní opatření a aktivity	Školy v rámci rizikového chování žáků organizují adaptační kurzy, třídnické hodiny, setkání se školním psychologem či speciálním pedagogem, pracují na sebereflexi a sebehodnocení žáků, spolupracují s rodiči. Probíhá podpora a prevence rizikového chování žáků ve spolupráci s OSPOD SMOL, s rodinnými a mateřskými centry a poradnami, preventivními skupinami státní a městské policie a neziskovými organizacemi. V rámci projektu MAP budou probíhat besedy, přednášky, semináře a projektové dny na podporu osobnostního rozvoje pedagogů, nácviku sociálních dovedností a pomoci školám při zajištění bezpečnosti, bezpečnému chování dětí a žáků na internetu. Mateřské školy pocítují nedostatek proškolení pedagogů v oblasti rizikového chování, s jehož projevy se setkávají již v předškolním vzdělávání, v MŠ je nedostatečná podpora dětských psychologů.
Cílová skupina	Děti, žáci, pedagogové
Vazba na strategické dokumenty	SMOI (2018): Místní akční plán vzdělávání pro ORP Olomouc SMOL (2018): Strategický plán rozvoje města Olomouce
Vazby na další cíle	1.9 Rovné příležitosti ve vzdělávání
Správce cíle	náměstek primátora odpovědný za odbor školství
Administrátor	odbor školství ve spolupráci s odborem dotačních projektů
Předpokládání realizátoři	Základní školy, mateřské školy
Partneři	Neziskové organizace, OSPOD, rodinná a mateřská centra, SPC, PPP, Policie ČR, Městská policie
Indikátory	- Počet proškolených pedagogů - Počet realizovaných aktivit v rámci prevence rizikového chování žáků

1.7 Podpora efektivního využívání ICT ve výuce

1.7 Podpora efektivního využívání ICT ve výuce	
Popis cíle, hlavní opatření a aktivity	Jedná se o vzdělávání pedagogů v oblasti digitálních kompetencí – např. v aplikaci výukového software nebo modernizaci webových stránek škol z důvodu větší informovanosti rodičů pomocí elektronických médií, využívání cloudových služeb, e-learningu, digi dílen, lego robotic, OZOBOTu, ale také ve vzdělávání žáků ke zvýšení digitálních kompetencí. V současné době je podpora vzdělávání pedagogů realizovaná v rámci různých výzev, DVPP a projektů. Vzdělávání pedagogů je třeba zaměřit také na projektové vzdělávání a týmovou spolupráci. Vzdělávání pedagogů a žáků je podporováno také projektem MAP.
Cílová skupiny	Pedagogové ZŠ
Vazba na strategické dokumenty	SMOI (2018): Místní akční plán vzdělávání pro ORP Olomouc MŠMT 2019: Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2019-2023
Vazby na další cíle	2.3 Vybudování a modernizace učeben ICT 1.9 Rovné příležitosti ve vzdělávání
Správce cíle	náměstek primátora odpovědný za odbor školství
Administrátor	odbor školství ve spolupráci s realizačním týmem MAP
Předpokládání realizátoři	Základní školy a mateřské školy
Partneři	PdF UPOL, vzdělávací organizace
Indikátory	- Nejsou stanoveny s ohledem na indikátory v MAP, kde jsou sledovány a vyhodnocovány

1.8 Spolupráce ZŠ, MŠ a zřizovatelů s jinými institucemi

1.8 Spolupráce ZŠ a MŠ	
Popis cíle, hlavní opatření a aktivity	V souladu s projektem MAP jsou podporovány aktivity základních a mateřských škol všech zřizovatelů, do kterých je zapojeno nejen SMOI, ale také UPOL, OSPOD, Knihovna města Olomouce, Sluňákov – Centrum ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s., Sdružení D a další neziskové a zájmové organizace a sdružení, tj. aktivity spolupráce. ZŠ a MŠ v různých oblastech své činnosti spolupracují s Pedagogickou fakultou UPOL – v oblasti environmentální, kdy školy využívají laboratoře univerzity s možností praktických ukázek, rozvíjí se kroužky cizích jazyků na ZŠ a MŠ, do kterých jsou zapojeni rodiče mluvčí, v oblasti rozvoje gramotností (ČJ, IT). Školy dále spolupracují v oblasti inkluze se Sdružením D, které pořádá ve školách programy pro učitele i žáky, spolupráce se rozvíjí také v oblasti kariérového poradenství, kdy školy spolupracují s firmami a živnostníky v Olomouci nebo se středními školami. SMOI podporuje spolupráci mateřských a základních škol ve spolupráci se základními uměleckými školami a jinými institucemi zajišťujícími zájmové vzdělávání a to zajištěním zájmových aktivit na půdě základních a mateřských škol v odpoledních a podvečerních hodinách (především v oblasti pohybových aktivit, jazykového a hudebního vzdělání). Spolupráce spočívá v poskytnutí prostor/zázemí pro zájmové vzdělávání. V rámci projektu MAP vznikne databáze firem, které nabízí spolupráci, budou pořádány besedy, semináře, workshopy na podporu spolupráce. Spolupráce bude nadále rozvíjena také se školami jiných zřizovatelů, zejména v oblasti vzdělávání prostřednictvím MAP a dotačních titulů.
Cílová skupiny	Děti, žáci, pedagogové
Vazba na strategické dokumenty	SMOI (2018): Místní akční plán vzdělávání pro ORP Olomouc MŠMT 2019: Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2019-2023, Olomoucký kraj (2017): IKAP Olomoucký kraj
Vazby na další cíle	1.2 Podpora polytechnického a řemeslného vzdělávání, 1.3 Podpora kariérového poradenství, 1.6 Prevence rizikového chování žáků
Správce cíle	náměstek primátora odpovědný za odbor školství
Administrátor	odbor školství ve spolupráci s realizačním týmem MAP
Předpokládání realizátoři	Základní školy, mateřské školy
Partneři	střední školy, PdF UPOL, neziskové organizace a sdružení, školy jiných zřizovatelů, ZUŠ, organizace zájmového vzdělávání, Olomoucký kraj
Indikátory	- Počet realizovaných aktivit spolupráce - Počet podpořených škol dotací SMOI

1.9 Rovné příležitosti ve vzdělávání

1.9 Rovné příležitosti ve vzdělávání	
Popis cíle, hlavní opatření a aktivity	Všechny školy hodnotí praktickou integraci žáků s podpůrným opatřením ve škole za pomoci pedagogů a asistentů pedagoga jako úspěšnou, daří se individualizovat výuku podle potřeb žáka. Školy jsou schopny přijmout v podstatě všechny žáky bez rozdílu, vyjma těžce tělesně postižených – v takovém případě hraje roli bezbariérovost školy. Nadále dochází k efektivnější komunikaci mezi pedagogy, asistenty a rodiči žáků. Školy pořizují kvalitní kompenzační pomůcky a didaktické materiály pro žáky s různými druhy omezení. Důraz je kladen na vzdělávání pedagogů, asistentů pedagoga a výchovných poradců. V rámci projektu MAP probíhají semináře a workshopy v oblasti rovných příležitostí ve vzdělávání. Velmi důležitá je spolupráce škol s PPP a SPC, která je dle škol na velmi dobré úrovni. Včasná depistáž a následná diagnostika umožní učitelům i žákům výuku podle úrovně omezení žáka. V rámci cíle budou také podporováni žáci s dvojí výjimečností ve FZŠ Hálkova, a to při využívání dotací z tzv. Šablon a dotací SMOI. Stejně tak bude podporována výuka českého jazyka žáků s odlišným mateřským jazykem, pedagogickým pracovníkům bude poskytována podpora také v oblasti sociálního začleňování žáků a v oblasti mezigenerační spolupráce (např. již nyní MŠ podporují mezigenerační spolupráci „čtecími babičkami“). Ve městě existuje pouze 1 přípravná třída. O vzdělávání v přípravných třídách mají zájem rodiče dětí předškoláků, ale potřeba na podporu vzdělávání budoucích prvňáčků vyplývá také ze zvyšujícího se počtu dětí, kterým bylo vydáno doporučení SPC, PPP na odklad povinné školní docházky.
Cílová skupina	Děti, žáci, pedagogové
Vazba na strategické dokumenty	SMOI (2018): Místní akční plán vzdělávání pro ORP Olomouc Školská inkluzivní koncepce Olomouckého kraje pro období 2020 - 2021
Vazby na další cíle	Rovné příležitosti ve vzdělávání mají vazbu na všechny cíle, zasahuje do všech oblastí vzdělávání.
Správce cíle	náměstek primátora odpovědný za odbor školství
Administrátor	odbor školství
Předpokládaní realizátoři	Základní školy, mateřské školy
Partneři	realizační tým projektu MAP, PPP, SPC, neziskové organizace
Indikátory	- Počet škol využívajících dotací ze Šablon v oblasti podpory vzdělávání žáků s různým druhem omezení. - Počet pedagogů podpořených SMOI. - Objem finančních prostředků poskytnutých k pořízení výukových materiálů pro žáky s dvojí výjimečností. - Počet žáků s odlišným mateřským jazykem zařazených do výuky českého jazyka. - Počet dětí zařazených do přípravných tříd.

1.10 Podpora komunitní školy

1.10 Podpora komunitní školy	
Popis cíle, hlavní opatření a aktivity	Komunitní škola se vyznačuje vzájemnou péčí, důvěrou a týmovou prací. Má efektivní vnitřní komunikaci, utváří vlastní identitu a je otevřená budoucnosti. Komunitní škola spolupracuje s přirozenými komunitami svého okolí (muži, ženy, rodiny, rodiče, prarodiče, předškolní děti, žáci, studenti, senioři atd.) V uplynulých letech se podařilo zřídit komunitní školu v ZŠ Svatoplukova, která se velmi dobře rozvíjí. V současné době komunitní školu podporuje SMOI finančními prostředky na práci pedagogů, kteří se zapojují do přípravy a realizace aktivit pořádaných v rámci komunitní školy, a na materiál. Do budoucna je snaha školu motivovat a podporovat v hledání sponzorů, kteří by se finančně podíleli na existenci komunitní školy, aktivitách i na odměně komunitního manažera. Komunitní škola spolupracuje s Univerzitou Palackého, základními a středními školami, KMČ, Klubem seniorů, neziskovými organizacemi, atd. Tato spolupráce, stejně jako spolupráce s dalšími organizacemi (tělovýchovy, sportu, výrobními a podnikatelskými subjekty, státními organizacemi atd.), bude nadále podporována. ZŠ Svatoplukova jako komunitní škola se stává centrem kultury a vzdělávání místních částí Hejčín a Řepčín.
Cílová skupina	Žáci a pedagogové komunitní školy
Vazba na strategické dokumenty	Koncepce prorodinné politiky SMOI na roky 2019 – 2021
Vazby na další cíle	1.5 Podpora tělovýchovy a sportu 1.6 Prevence rizikového chování 1.8 Spolupráce škol 1.9 Rovné příležitosti ve vzdělávání
Správce cíle	náměstek primátora odpovědný za odbor školství
Administrátor	odbor školství, ZŠ Svatoplukova
Předpokládání realizátoři	Základní škola a Mateřská škola Olomouc, Svatoplukova 11
Partneři	zájmové a vzdělávací organizace, výrobní a podnikající subjekty, UPOL, Komise městské části, sportovní organizace
Indikátory	- Počet aktivit spolupráce

2. Infrastruktura škol a vybavení

2.1 Podpora polytechnického vzdělávání

2.1 Podpora polytechnického vzdělávání	
Popis cíle, hlavní opatření a aktivity	Podpora polytechnického vzdělávání je zaměřena na vybudování a modernizaci odborných učeben dílen a přírodních věd a na modernizaci vybavení s využitím moderních technologií. Za účelem rozvoje polytechnického vzdělávání v mateřských školách bude umožněno sdílení odborných učeben ZŠ. K rozvoji polytechnického vzdělávání bude také využito venkovní prostředí mateřských škol, např. k vytvoření školních záhonků k získání pěstitelských a přírodních kompetencí, vybudování dílniček a koutků s dílenským nářadím apod. V případě vyšší porodnosti bude možné některé tyto odborné učebny využít také jako kmenové třídy.
Cílová skupina	Děti, žáci, pedagogové
Vazba na strategické dokumenty	SMOI (2018): Strategický plán rozvoje města Olomouce SMOI (2016): Strategie ITI Olomoucké aglomerace SMOI (2018): Místní akční plán vzdělávání pro ORP Olomouc SMOI (2019): Dlouhodobý plán rozvoje města Olomouce na období 2019 – 2034
Vazby na další cíle	1.2 Podpora polytechnického vzdělávání 1.9 Rovné příležitosti ve vzdělávání
Správce cíle	náměstek primátora odpovědný za odbor školství
Administrátor	odbor školství ve spolupráci s odborem investic a odborem dotačních projektů
Předpokládaní realizátoři	SMOI
Partneři	Základní školy a mateřské školy
Indikátory	- Počet nových odborných učeben - Kapacita odborných učeben.

2.2 Výstavba, rekonstrukce a modernizace sportovních hřišť a tělocvičen

2.2 Výstavba, rekonstrukce a modernizace sportovních hřišť a tělocvičen	
Popis cíle, hlavní opatření a aktivity	Na území města Olomouce jsou u některých škol školní hřiště zpřístupněna v době po vyučování a o víkendech veřejnosti. Školy také umožňují veřejnosti využívat v době po vyučování tělocvičny k organizovaným i individuálním pohybovým aktivitám. Cíl je zaměřen na obnovu a modernizaci školních hřišť ZŠ a zahrad MŠ v souladu s nejnovějšími trendy pohybových aktivit a životním stylem dětí a mládeže. Stejně tak bude podporována výstavba tělocvičen, jejich rekonstrukce a výstavba sportovních hal. Tělocvičny jsou však nejenom vybavením, ale také stářím budov, v nevyhovujícím, ale bezpečném stavu. Zahrady MŠ budou doplněny o nové vybavení pro rozvoj pohybu dětí. Je nutné posílit rozpočty škol o finanční prostředky na údržbu hřišť. Pravidelnou údržbou bude prodloužena životnost a jejich dobrý stav .

Cílová skupina	Základní školy a mateřské školy
Vazba na strategické dokumenty	SMOI (2018): Strategický plán rozvoje města Olomouce SMOI (2018): Místní akční plán vzdělávání pro ORP Olomouc Olomoucký kraj (2019): Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu Olomouckého kraje pro období 2019 - 2023
Vazby na další cíle	1.5 Podpora rozvoje tělovýchovy a sportu 1.9 Rovné příležitosti ve vzdělávání
Správce cíle	náměstek primátora odpovědný za odbor školství
Administrátor	odbor školství ve spolupráci s odborem investic a odborem dotačních projektů
Předpokládání realizátoři	SMOI
Partneři	základní školy a mateřské školy
Indikátory	- Počet rekonstruovaných školních hřišť - Počet revitalizovaných zahrad mateřských škol - Počet rekonstruovaných tělocvičen, nových tělocvičen a sportovních hal

2.3 Vybudování a modernizace učeben ICT

2.3 Vybudování a modernizace učeben ICT	
Popis cíle, hlavní opatření a aktivity	Školy mají zájem o postupné dovybavování a modernizaci počítačových učeben a také kabinetů (pořízení vybavení pro práci pedagogů, vč. mobilního). IC technologie se rychle vyvíjejí a školy mají v mnoha případech již zastaralou techniku a pouze v základních sestavách. Je třeba dovybudovat a modernizovat infrastrukturu počítačové sítě v jednotlivých školách, tj. zajistit dovybudování konektivity sítě škol k veřejnému internetu a vnitřní konektivity sítě školy a zlepšit podmínky pro distanční vzdělávání (nedostatečné vybavení technikou). Mateřské školy nedisponují téměř žádným počítačovým vybavením.
Cílová skupina	Základní školy, mateřské školy
Vazba na strategické dokumenty	SMOI (2018): Strategický plán rozvoje města Olomouce SMOI (2016): Strategie ITI Olomoucké aglomerace
Vazby na další cíle	1.7 Podpora efektivního využívání ICT ve výuce 1.9 Rovné příležitosti ve vzdělávání
Správce cíle	náměstek primátora odpovědný za odbor školství
Administrátor	odbor školství ve spolupráci s odborem investic a odborem dotačních projektů
Předpokládání realizátoři	SMOI
Partneři	základní školy, mateřské školy
Indikátory	- Počet modernizovaných počítačových učeben - Počet škol s vybudovanou konektivitou počítačové sítě (vnější i vnitřní)

2.4 Navýšení kapacity základních a mateřských škol

2.4 Navýšení kapacity základních a mateřských škol	
Popis cíle, hlavní opatření a aktivity	MŠMT podporuje v rámci reformy financování školství nižší počty dětí ve třídě mateřské školy a nižší počet žáků ve třídě základní školy. K záměru snížení dětí/žáků ve třídě vedou také změny hygienických požadavků na prostory ve školách. K naplnění tohoto záměru je nutné navýšit kapacitu MŠ a ZŠ budováním nových tříd. V základních školách budou učebny rekonstruovány a dle prostorových možností každé jednotlivé školy budou budované nové třídy. Navýšení kapacity MŠ a ZŠ zahrnuje také vybudování dalších přípravných tříd, kterých je nedostatek. Přípravné třídy mohou být vybudovány jak v ZŠ, tak v MŠ, vždy ale zůstávají součástí ZŠ. SMOI bude podporovat navyšování kapacit ZŠ jiných zřizovatelů v případech, pokud budou naplňovat dlouhodobé záměry města. SMOI bude podporovat zejména rozšiřování kapacit MŠ jiných zřizovatelů.
Cílová skupina	Základní školy a mateřské školy
Vazba na strategické dokumenty	SMOI (2018): Strategický plán rozvoje města Olomouce SMOI (2016): Strategie ITI Olomoucké aglomerace
Vazby na další cíle	2.6 Obnova a rozvoj škol
Správce cíle	náměstek primátora odpovědný za odbor školství
Administrátor	odbor školství ve spolupráci s odborem investic a odborem dotačních projektů
Předpokládání realizátoři	SMOI
Partneři	základní školy a mateřské školy
Indikátory	- Počet nově vzniklých míst v mateřských školách - Počet nepřijatých dětí do MŠ - Počet rekonstruovaných a nově vzniklých tříd ZŠ

2.5 Energetická opatření

2.5 Energetická opatření	
Popis cíle, hlavní opatření a aktivity	Opatření reaguje na tržní selhání v oblasti realizace úspor energie na veřejných budovách. Úspory energie znamenají především hospodárné nakládání s přírodními zdroji energií. Pro zřizovatele a školy úsporná opatření přinášejí úspory finančních prostředků na snížené spotřebě energií. Současně získávají školy nový moderní a barevnější vzhled respektující moderní pojetí architektury fasád. Energetická opatření na budovách škol zahrnují zateplení fasády, výměnu oken a zateplení střech. K financování energetických opatření bude využito spolufinancování z Operačního programu Životní prostředí, který umožňuje čerpat finanční prostředky z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti na projekty na ochranu přírody.
Cílová skupina	Základní školy a mateřské školy
Vazba na strategické dokumenty	SMOI (2018): Strategický plán rozvoje města Olomouce,
Vazby na další cíle	2.6 Obnova a rozvoj škol
Správce cíle	náměstek primátora odpovědný za odbor školství
Administrátor	odbor školství ve spolupráci s odborem investic a odborem dotačních programů
Předpokládání realizátoři	SMOI
Partneři	základní školy a mateřské školy
Indikátory	- Počet ZŠ, na nichž byla realizována energetická opatření - Počet MŠ, na nichž byla realizována energetická opatření

1.6 Obnova a rozvoj škol

2.6 Obnova a rozvoj škol	
Popis cíle, hlavní opatření a aktivity	Cíl se zaměřuje na obnovu zastaralých rozvodů energií (vodovodních rozvodů, elektrických, kanalizačních), opravy střech, vč. zateplení, sanace vlhkého zdiva, opravy podlah či vybudování takových opatření, která zajistí bezbariérovost dalších mateřských a základních škol. Budovy škol jsou různého stáří, i ta nejmladší škola má dnes již přes 25 let. Rozvody jsou původní ještě z materiálů, které se dnes nevyužívají – byly nahrazeny novými, mnohem odolnějšími a ekologičtějšími. Ve školách se očekávají havárie, které by způsobily další škody na budovách (prasklá voda, zahoření elektrického vedení, při deštích proteklá voda střechou do vnitřních prostor apod.). Některé budovy vykazují vlhké zdivo a toto je nutné sanovat, aby nedocházelo ke zhoršování stavu budov.
Cílová skupina	Základní školy a mateřské školy
Vazba na strategické dokumenty	SMOI (2018): Strategický plán rozvoje města Olomouce
Vazba na další cíle	2.3 Navýšení kapacit základních a mateřských škol 2.4 2.5 Energetická opatření budov
Správce cíle	náměstek primátora odpovědný za odbor školství
Administrátor	odbor školství ve spolupráci s odborem investic a odborem dotačních projektů
Předpokládání realizátoři	SMOI
Partneři	základní školy a mateřské školy
Indikátory	- Počet škol, ve kterých byla provedena rekonstrukce instalací - Počet škol, na nichž byla provedena rekonstrukce střechy

Použité prameny a literatura v Analytické části a Návrhové části

1. Strategický plán rozvoje města Olomouce <https://menimeolomouc.eu/strategickyplan>
2. zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
3. Krajský plán primární prevence rizikového chování v Olomouckém kraji na léta 2019 – 2022 www.olkraj.cz/strategie-koncepce-vyrocní-zpravy-cl-281.html
4. Školská inkluzivní koncepce Olomouckého kraje pro období 2020 – 2021 www.olkraj.cz/strategie-koncepce-vyrocní-zpravy-cl-281.html
5. Prezentace doc. PhDr. Hana Marešová, Ph.D., MBA pro PS MAP II vzdělávání pro ORP Olomouc https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/PDF_el._publikace/Mezin%C3%A1rodn%C3%A1d%20%C5%A1et%C5%99en%C3%AD/PISA_2018_narodn%C3%AD_zprava.pdf
6. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/bude-vase-dite-ve-skole-uspesne-zalezi-ve-kterem-kraji-zijete-84253>
7. Místní akční plán vzdělávání pro ORP Olomouc <https://.map.olomouc.eu>
8. www.seznamzpravy.cz/clanek/jak-se-prelidni-cesko-tohle-je-vize-roku-2070-28.11.2019
9. Vědecko-výzkumný ústav ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z. ú. Ostrava – Hrabůvka ve spolupráci se společností PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. v roce 2019
10. Bezpečná cesta do školy 2019, Vyhodnocení projektu, Útvar hlavního architekta, květen 2020 https://spokojena.olomouc.eu/wp-content/uploads/2020/05/Bezpecna_cesta_do_skoly_2019.pdf
11. Zjištění z mezinárodního šetření PISA 2018 publikovaného na stránkách České školní inspekce <https://www.csicr.cz/Prave-menu/Mezinarodni-setreni/PISA/Narodni-zpravy>
12. <https://prorodinu.olomouc.eu/mista-pratelska-rodine/sportoviste>
13. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/bude-vase-dite-ve-skole-uspesne-zalezi-ve-kterem-kraji-zijete-84253>
14. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2020 – 2024 www.olkraj.cz/strategie-koncepce-vyrocní-zpravy-cl-281.html
15. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2019 – 2023 <https://msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dz-cr-2019-2023>
18. Strategie ITI Olomoucké aglomerace www.olomoucka-aglomerace.eu/uvod
19. Šablony pro MŠ a ZŠ <https://opvvv.msmt.cz/>

3 Implementace

Obsah:

Úvod	55
3. Implementace strategického plánu	56
3.1 Organizační nastavení a systém řízení	56
3.2 Roční akční plán	56
3.3 Vyhodnocení naplňování Koncepce rozvoje školství	57
3.4 Struktura akčních plánů	58
3.5 Řízení změn, evaluace	59
3.6 Monitorovací indikátory	60
3.7 Plán řízení rizik	62

Úvod

Implementace je proces uskutečňování teoreticky stanovené myšlenky nebo projektu za účelem jejího dalšího použití ²¹. Pravidla a principy **implementace schvaluje Zastupitelstvo města Olomouce**.

Implementační část Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2021 – 2025 nastavuje základní principy a procesy při naplňování priorit rozvoje školství.

Pro úspěšné naplnění Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2021 – 2025 je stěžejní odborné nastavení implementačních pravidel a ukotvení procesu strategického řízení.

Implementační pravidla se týkají:

- schvalování změn strategického plánu,
- tvorby a vyhodnocování akčních plánů,
- nastavení metodiky a vyhodnocování indikátorů.

Dokument vychází z doporučení navržených v rámci Metodiky přípravy veřejných strategií z roku 2012.

Výhodou kvalitního strategického řízení a správné implementace je zajištění plnění cílů a dosažení vize, které si odbor školství do roku 2025 vytkl.

Předpokládáme, že některé části implementace se budou v následujících letech měnit tak, aby odpovídaly změnám legislativy, rozvoji školství a možnostem statutárního města Olomouce.

²¹ <https://cs.wikipedia.org/wiki/Implementace>

3 Implementace strategického plánu

3.1 Organizační nastavení a systém řízení

Klíčové rozhodující kompetence s přijetím Koncepce rozvoje školství na období 2021 – 2025 má **Zastupitelstvo města Olomouce a Rada města Olomouce**. Hlavní činností orgánů města v procesu implementace (Zastupitelstva města Olomouce a Rady města Olomouce) při naplňování cílů a indikátorů Koncepce rozvoje školství jsou:

- projednání Zprávy o naplňování Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2021 – 2025 za předchozí rok – plnění indikátorů a akčního plánu,
- schvalování akčního plánu – zařazení projektů do ročního akčního plánu.

Celý proces implementace bude řídit odbor školství. Jeho hlavní činností bude:

- předložení implementace Komisi pro výchovu a vzdělávání a využití volného času,
- koordinace a zajištění komunikace mezi jednotlivými zapojenými subjekty,
- zpracování ročního akčního plánu a jeho předložení ke schválení Zastupitelstvu města Olomouce a Radě města Olomouce,
- předložení Zprávy o naplňování Koncepce.

Cíle Koncepce rozvoje školství na období 2021 – 2025 administruje odbor školství, který na administraci spolupracuje s jinými odbory MMOL, zejména s odborem investic a odborem dotačních titulů. Na administraci cíle 1.10 Podpora komunitní školy dále spolupracuje se Základní školou a Mateřskou školou Olomouc, Svatoplukova 11

3.2 Roční akční plán

Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2021 – 2025 bude naplňována prostřednictvím ročního akčního plánu. Akční plán bude každoročně navrhován odborem školství a schvalován Zastupitelstvem města Olomouce. Realizované projekty akčního plánu budou naplňovat jednotlivé cíle koncepce. Hodnocení naplňování cílů bude prováděno pomocí soustavy indikátorů.

Jednotlivé kroky implementace probíhají celý rok. Nejdříve dochází k vyhodnocení strategické části dokumentu, vyhodnocení ročního akčního plánu a indikátorů. Vyhodnocení je schvalováno v orgánech města. Současně je v průběhu roku připravována tvorba ročního akčního plánu na následující rok – výběr projektů a aktivit, jehož finální podoba bude předložena současně nebo po schválení rozpočtu města. V případě požadavku na finanční krytí budou do ročního akčního plánu zařazeny pouze takové investiční projekty a jiné aktivity, které budou součástí rozpočtu města nebo rozpočtového výhledu. Z akčního plánu musí být akce, která nebude zařazena do rozpočtu města, vyřazena.

Časový harmonogram implementace²²

Měsíc	Dílčí část implementace	Aktivity v implementaci
průběžně	koordinace	koordinace plnění akčního plánu a indikátorů, tvorba akčního plánu, komunikace mezi jednotlivými subjekty
únor, březen	vyhodnocení plnění Koncepce rozvoje	vyhodnocení plnění cílů a indikátorů, zpracování do Zprávy o naplňování Koncepce

²² Struktura tabulky použita z dokumentu Strategický plán rozvoje města Olomouce
<https://menimeolomouc.eu/strategickyplan>

		rozvoje školství
květen	projednání	projednání Zprávy o naplňování Koncepce rozvoje školství v Komisi pro výchovu a vzdělávání a využití volného času, se zainteresovanými odbory
červen	schvalování	Předložení Zprávy o naplňování k projednání a schválení v orgánech města – Rada města Olomouce, Zastupitelstva města Olomouce
srpen, září	projektové náměty	posouzení projektových námětů ze zásobníku projektů odboru školství a nově předložených, projednání s odborem investic a odborem dotačních projektů
září, říjen (dle termínu přípravy rozpočtu)	projednání	Projednání investičních námětů Investiční komisí, příprava plánu investic
říjen	tvorba akčního plánu	tvorba návrhu ročního akčního plánu
listopad	Roční akční plán	sladění aktivit ročního akčního plánu s plánem investic a možnostmi rozpočtu města, vyřazení nezařazených projektů do plánu investic
prosinec	schvalování	předložení ročního akčního plánu orgánům města ke schválení

3.3 Vyhodnocení naplňování Koncepce rozvoje školství

Na začátku každého roku bude probíhat vyhodnocení Koncepce rozvoje školství na období 2021 – 2025, zejména vyhodnocení aktivit ročního akčního plánu, jehož prostřednictvím jsou jednotlivé cíle naplňovány.

Každoroční vyhodnocení bude členěno do jednotlivých strategických a specifických cílů. Bude sledován a vyhodnocen stav plnění aktivity a indikátor, který bude doplněn slovním komentářem ke zjištěnému stavu, příp. návrhy na změny.

Struktura Zprávy o naplňování cílů Koncepce rozvoje školství na období 2021 – 2025:

1. Úvod.
2. Vyhodnocení cílů Koncepce rozvoje školství a ročního akčního plánu – slovní popis vyhodnocení, uvedení objemu finančních prostředků vynaložených na projekty a aktivity v daném roce dle akčního plánu, zpracování do tabulky
3. Vyhodnocení indikátorů – slovní popis o jejich plnění či neplnění, zdůvodnění, příp. návrh přijatých opatření.
4. Závěry vyplývající z hodnocení a doporučení pro tvorbu akčního plánu na následující rok.

Vyhodnocení akčního plánu²³

č. cíle	název projektu	Fáze projektu*	rok		náklady		zdroje		poznámka
			termín zahájení projektu	očekávaný termín ukončení projektu	celkem	v daném kalendářním roce	statutární město Olomouc	externí - dotace	

*PIF přípravná fáze (DÚR, DSP, ...), IF realizační fáze

Vyhodnocení indikátorů²⁴

Výhodnocení manažerů											
č. cíle	název projektu	jednotka	směr	Výchozí hodnota	Skutečná hodnota				Cílová hodnota		poznámka
				2021	2022	2023	..	2022	2023		

3.4 Struktura akčních plánů

Akční plán tvoří jak investiční akce s vazbou na investiční plán města (jednoleté i víceleté), tak také aktivity hrazené z běžných, provozních výdajů (např. materiálové vybavení související s rozvojem vzdělávání).

Mezi ročním akčním plánem a rozpočtem města existuje silná vazba. V akčním plánu nesmí být uvedeny projekty a aktivity s nárokem na finanční krytí pokud nejsou schváleny v rozpočtu města na daný rok, včetně investičních akcí v plánu investic.

Akční plán obsahuje projekty v daném roce, jejichž prostřednictvím jsou naplňovány specifické cíle.

Do akčního plánu **budou zahrnuty** investiční projekty, které jsou připraveny nebo připravovány na následující rok (jednoleté i víceleté) na základě usnesení orgánů města a rozvojové aktivity hrazené z běžných výdajů v rámci rozpočtu odboru školství. Do akčního plánu **nebudou zahrnuty** aktivity, které jsou běžnou činností odboru školství a škol.

Akční plán bude obsahovat následující údaje o projektu/aktivitě:

- Číslo specifického cíle, který projekt naplňuje
- Název projektu/aktivity, příp. také identifikaci obsahu projektu/aktivity

²³ Struktura tabulky použita z dokumentu Strategický plán rozvoje města Olomouce
<https://menimeolomouc.eu/strategickyplan>

²⁴ Struktura tabulky použita z dokumentu Strategický plán rozvoje města Olomouce
<https://menimeolomouc.eu/strategickyplan>

- Předpokládané náklady projektu/aktivity celkem v tis. Kč
- Náklady z rozpočtu SMOI v tis. Kč, u víceletých projektů také rozložení potřeby finančního krytí v letech
- Externí zdroje v tis. Kč a zkratka dotačního titulu
- Stupeň rozpracovanosti (DUR, DSP, DPS, vydáno stavební povolení, u víceletých projektů projekt v realizaci
- Realizace projektu: časové vymezení od – do (měsíc, rok)
- Monitorovací indikátor, který bude realizací projektu/aktivity naplněný a předpokládaná dosažená hodnoty

Šablona akčního plánu²⁵

Č. SC	Název projektu/aktivity	Předpokládané náklady v tis. Kč						Stupeň rozpracovanosti	Realizace projektu od - do	Monitorovací indikátor
		celkem	Náklady SMOl			Externí zdroje				
			celkem	2021	2022	Výše dotace	Dotační titul			

Projekty/aktivity, které budou **navrženy do akčního plánu**, budou zařazeny z investičních priorit Strategického rámce MAP (jsou každého půl roku aktualizované), z Plánu rozvoje a obnovy škol, podkladů odboru investic v návaznosti na dlouhodobější projektové záměry a Plán investic, vč. zásobníku projektů odboru investic a ze zásobníku projektů zprostředkujícího subjektu ITI, který se rovněž pravidelně aktualizuje.

U projektů/aktivity bude vždy posuzován stav a aktuální naléhavost. Do akčního plánu může být ale zařazen také projekt, jehož naléhavost vyplývá z **náhlého zhoršení stavu nebo na základě nařízení orgánu ochrany veřejného zdraví**.

Zpracovaný návrh ročního akčního plánu schvalují orgány města – Rada města Olomouce a Zastupitelstvo města Olomouce. Na základě rozhodnutí orgánu města budou vybrány projekty, které budou zařazeny do akčního plánu. Ostatní, nezařazené, projekty zůstanou v zásobnících projektů k realizaci v dalším období.

Schválený akční plán musí být v souladu se schváleným rozpočtem statutárního města Olomouce na daný rok. Projekty/aktivity zařazené do akčního plánu musí mít jednoznačně určený zdroj financování – rozpočtem města nebo z externích zdrojů. Projekt/aktivita nezařazená do rozpočtu města musí být vyřazena z akčního plánu.

3.5 Řízení změn, evaluace

Faktory, podmínky, znalosti, okolností, za kterých Koncepce rozvoje školství vznikala, se mohou v čase měnit. V průběhu platnosti dokumentu je nutné ověřovat, zda tvrzení a předpoklady pro řešení zjištěného jsou nadále platné, zda nepozbyly na významnosti a naopak nevznikla jiná významná změna, kterou je nutné do dokumentu zařadit.

²⁵ Struktura tabulky použita z dokumentu Strategický plán rozvoje města Olomouce
<https://menimeolomouc.eu/strategickyplan>

Z popsaného důvodu je potřeba nastavit procesy pro řízení změn a v průběhu platnosti dokumentu provést evaluaci. Vzhledem k tomu, že evaluaci bude provádět odbor školství, který dokument zpracoval, jedná se o autoevaluaci.

Autoevaluace bude provedena **v polovině období platnosti** Koncepce rozvoje školství, tj. v roce 2023. **Operativní změny** budou **předkládány** orgánům města **současně s každoročním vyhodnocením naplňování cílů** Koncepce rozvoje školství (např. upřesnění zadání projektu, dílčí změny indikátoru, změna odpovědnosti).

Při autoevaluaci zaměřené na ověření nastavené vize, strategických a specifických cílů, implementace a indikátorů, identifikaci problémů a procesních nedostatků odpovědného odboru při naplňování Koncepce rozvoje školství, je zvolen **strategický přístup**.

V obou případech je nutné stanovit harmonogram evaluačních aktivit, určit zdroje informací, shromáždit a utřídit údaje a data, vyhodnotit je a formulovat závěry a doporučení evaluace. Výsledkem procesu bude **evaluační zpráva**, která bude předložena Zastupitelstvu města Olomouce k **vzetí na vědomí**.

Na základě závěrů a doporučení evaluace obsažené v evaluační zprávě budou připjata opatření k úpravě Koncepce rozvoje školství. **Upravená Koncepce rozvoje školství** bude předložena Zastupitelstvu města Olomouce ke **schválení**.

3.6 Monitorovací indikátory

Pro měření úspěšnosti naplnění Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2021 – 2025 byly ke každému cíli stanoveny monitorovací indikátory (ukazatele), které poskytují zpětnou vazbu o splnění a dosažení stanovených cílů. Celkový počet indikátorů je 28. V případě specifických cílů 1.1 a 1.7 budou indikátory sledovány a vyhodnocovány v rámci projektu MAP II.

Správcem indikátorů je odbor školství, jež bude odpovědný za jejich každoroční vyhodnocení, tzn. za sledování vývoje indikátorů (posuzování z hlediska vývoje tendence, tj. poklesu, růstu nebo udržení stávajícího stavu podle nastaveného směru), získávání potřebných dat a jejich porovnání s cílovou hodnotou. Indikátory budou monitorovány a vykazovány ve Zprávě o naplňování Koncepce rozvoje školství.

Nastavené cílové hodnoty monitorovacích indikátorů jsou uvedeny jako ideální stav (na základě expertního odhadu), kterého chce město dosáhnout, byť se mu to z různých objektivních důvodů nemusí podařit. Klíčové je nastavení směru u každého indikátoru.

V akčním plánu budou již **naplánované konkrétní hodnoty**, kterých by mělo být realizací projektu dosaženo. Plánovaná hodnota bude porovnána **s hodnotou reálnou, dosaženou** podle skutečnosti.

Seznam sledovaných indikátorů dle specifických cílů návrhové části

Specifický cíl	Monitorovací indikátor	Hodnota		
		Výchozí stav (2019)	Cílový stav (2025)	Optimální směr
1. Efektivní systém podpory kvality výuky a výchovy				
1.1 Podpora rozvoje gramotností	Není stanoven, je daný a sledovaný v projektu MAP.	-	-	-
1.2 Podpora polytechnického a řemeslného vzdělávání	Počet ZŠ a MŠ, ve kterých je výuka realizována v odborných učebnách nebo venkovních prostorách.	10	14	↑
1.3 Podpora kariérového poradenství	Počet zapojených kariérových poradců základních škol.	14	19	↑

Specifický cíl	Monitorovací indikátor	Hodnota		
		Výchozí stav (2019)	Cílový stav (2025)	Optimální směr
1.4 Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta	Není stanoven, je daný a sledovaný v projektu MAP.	-	-	-
1.5 Podpora tělovýchovy a sportu	Počet škol spolupracujících se sportovními organizacemi.	3	6	↑
1.6 Prevence rizikového chování žáků	Počet proškolených pedagogů.	0	60	↑
	Počet realizovaných aktivit v rámci prevence rizikového chování žáků.	0	3	↑
1.7 Podpora efektivního využívání ICT ve výuce	Není stanoven, je daný a sledovaný v projektu MAP.	-	-	-
1.8 Spolupráce ZŠ a MŠ a zřizovatelů s jinými institucemi	Počet realizovaných aktivit spolupráce.	6	12	↑
	Počet podpořených škol dotací SMOI.	1	1	±
1.9 Rovné příležitosti ve vzdělávání	Počet škol využívajících dotací ze Šablon v oblasti podpory vzdělávání žáků s různým druhem omezení.	12	19	↑
	Počet pedagogů podpořených SMOI.	2	2	↔
	Objem finančních prostředků poskytnutých k pořízení výukových materiálů pro žáky s dvojí výjimečností.	40 tis. Kč	40 tis. Kč	↔
	Počet žáků s odlišným mateřským jazykem zařazených do výuky českého jazyka.	20	30	↑
	Počet dětí zařazených do přípravných tříd.	12	32	↑
1.10 Podpora komunitní školy	Počet aktivit spolupráce.	3	10	↑
2. Infrastruktura škol a vybavení				
2.1 Podpora polytechnického vzdělávání	Počet nových odborných učeben.	10	15	↑
	Kapacita odborných učeben.	249	374	↑
2.2 Výstavba, rekonstrukce a modernizace sportovních hřišť a tělocvičen	Počet rekonstruovaných školních hřišť.	13	15	↑
	Počet revitalizovaných zahrad mateřských škol.	2	5	↑
	Počet rekonstruovaných tělocvičen, nových tělocvičen a sportovních hal.	2	7	↑
2.3 Vybudování a modernizace učeben ICT	Počet modernizovaných počítačových učeben.	4	7	↑
	Počet škol s vybudovanou konektivitou počítačové sítě (vnější i vnitřní).	0	3	↑
2.4 Navýšení kapacit základních a mateřských škol	Počet nově vzniklých míst v mateřských školách.	116	191	↑
	Počet nepřijatých dětí do MŠ.	363	0	↓
	Počet rekonstruovaných a nově vzniklých tříd ZŠ.	3	5	↑
2.5 Energetická opatření budov	Počet ZŠ, na nichž byla realizována energetická opatření.	8	11	↑
	Počet MŠ, na nichž byla realizována energetická opatření.	11	15	↑
2.6 Obnova a rozvoj škol	Počet škol, ve kterých byla provedena rekonstrukce instalací.	20	28	↑
	Počet škol, na nichž byla provedena rekonstrukce střechy.	17	27	↑

symbol	vysvětlení symbolu
↑	vzrůstající tendence
↓	klesající tendence
↔	udržet stávající hodnotu
≦	nepoklesnou pod stanovenou mez
≠	nepřekročit stanovenou mez

3.7 Plán řízení rizik

Každá lidská činnost přináší rizika, nulové riziko neexistuje.

Riziko je všudy přítomným a charakteristickým průvodním jevem fungování organizací v soudobém turbulentním prostředí. Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí tzv. rizikovou událost, která má náhodnou povahu – může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad.²⁶

Účelem řízení rizik je předejít problémům nebo negativním jevům, které ohrožují naplňování cílů Koncepce rozvoje školství.

Rizika jsou rozdělena do 4 hlavních skupin:

- finanční riziko,
- organizační riziko,
- technická rizika,
- věcná rizika.

Pravděpodobnost (frekvence) výskytu („P“) a intenzita (následky) dopadu („D“) jsou hodnoceny známkou na škále 1 až 5, přičemž hodnota 1 představuje velmi malou pravděpodobnost výskytu a velmi malé následky dopadu a hodnota 5 naopak velmi velkou pravděpodobnost výskytu a velmi velké následky dopadu. **Riziko s vyšším stupněm následků a nižší frekvencí výskytu je důležitější než riziko s nižším stupněm následků a vyšší frekvencí výskytu.**²⁷

Škála 1 až 5 je běžně používané vyjádření míry výskytu a dopadu při hodnocení rizika.

Významnost rizika vychází následně ze součinu hodnot pravděpodobnosti výskytu a míry dopadu rizika.

Tabulka rizik

Skupina rizik	Poř. č.	riziko	P	D	V (P*D)	opatření
finanční	1	Neschopnost/nemožnost čerpání dotací	3	4	12	Sledovat dotační možnosti, dobu pro předkládání žádostí, o dotaci, sledovat finanční udržitelnost projektů
	2	Nedostatek finančních prostředků města	4	3	12	Vázáno na hospodaření a plánování SMOI – sledovat hospodaření a plánování města a aktuálně reagovat

²⁶ Viz. Metodika přípravy veřejných strategií – šablona Plánu řízení rizik tvorby strategie, verze k 30. 11. 2012

²⁷ Viz. Strategický plán rozvoje města Olomouce, Implementační část, leden 2018

organizační	3	Změna vedení po volbách do obecních zastupitelstev	3	5	15	Dodržovat principy strategického a projektového řízení
	4	Změna organizační struktury	3	1	3	<i>přijatelné riziko</i>
technická	5	Nepřipravenost projektů k žádostem o dotace	3	4	12	Každoročně plánovat dle důležitosti zpracování dokumentací pro projekty
	6	Stav budov – nemožnost použití moderních technologií (věk budov, technický stav...)	3	4	12	Prověřit stav a možnosti budov škol, zajistit připravenost na projekty
	7	Vybavenost škol IC technologiemi	4	2	8	Vyhledávání zdrojů k obměně vybavení škol notebooky, tablety, v dostatečném množství a dle aktuálních trendů vývoje IC technologií
věcná	8	Demografický vývoj	3	3	9	Průběžně sledovat demografický vývoj, včas přijímat opatření k zajištění kapacit MŠ a ZŠ
	9	Náhlé klimatické události	2	4	8	Sledovat stav budov a staveb a včas odstraňovat nevyhovující stav

Identifikovaná rizika budou každoročně aktualizována s vazbou na roční vyhodnocování naplňování Koncepce rozvoje školství.

Podle míry přijatelnosti rizika jsou přijímána opatření, která vedou k eliminaci rizika. Míra přijatelnosti je vyjádřena hodnotami na stupnici 0 – 10 a více.

V případě **přijatelného rizika** nejsou přijímána žádná opatření, u **podmínečně přijatelného rizika** jsou již v dlouhodobém horizontu plánovaná a realizovaná opatření, která míru rizika eliminují a sníží na úroveň přijatelného rizika. Jestliže nastane **nepřijatelné riziko**, ihned musí být přijata patřičná, účinná opatření.

Přijatelnost rizik

<i>kategorie přijatelnosti rizika</i>	<i>rozpětí hodnoty významnosti rizika</i>
Nepřijatelné riziko	10 a více
Podmínečně přijatelné riziko	5 - 9
Přijatelné riziko	0 - 4